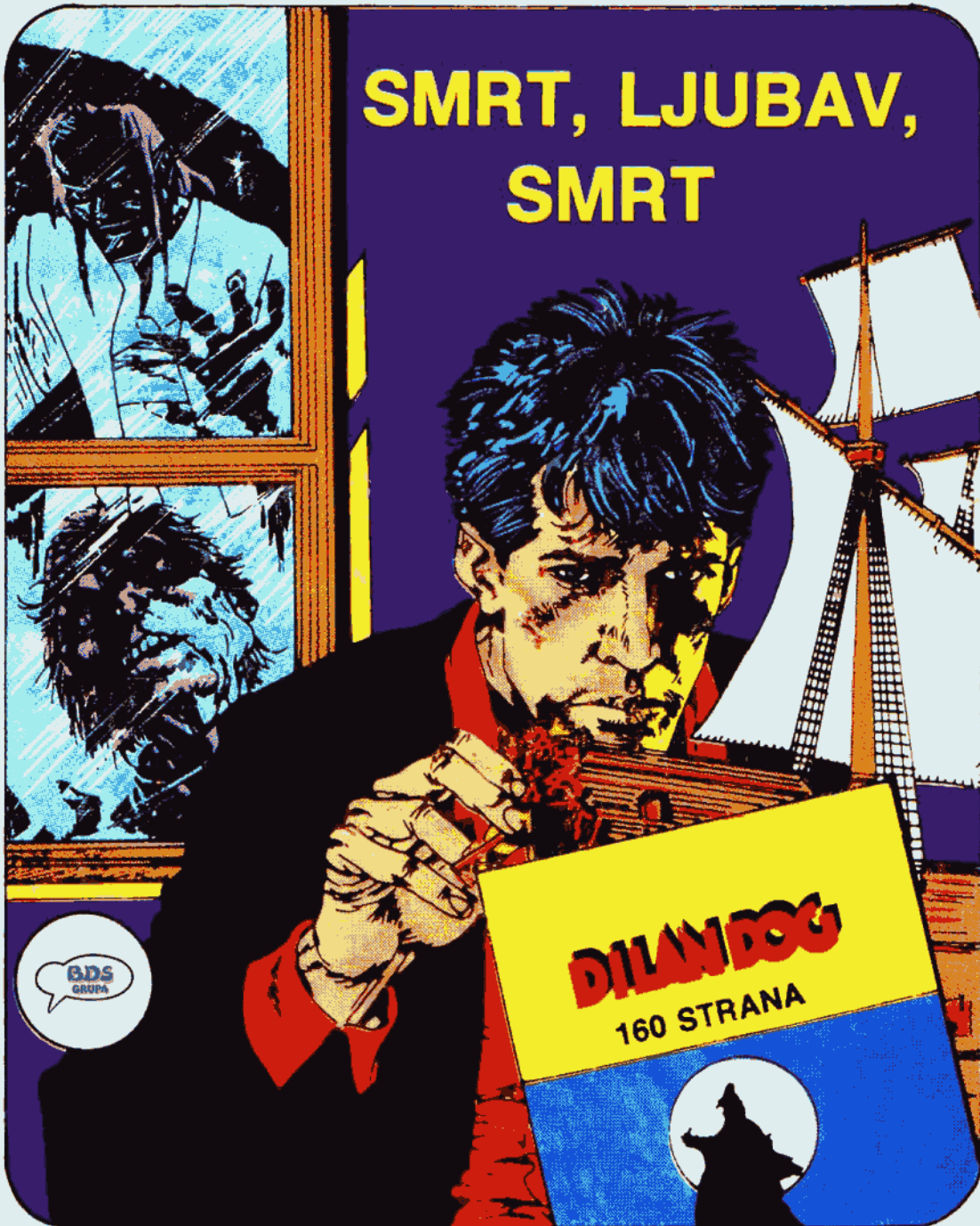

ZLATNA SERIJA

SPECIJALNI BROJ 11

SMRT, LJUBAV, SMRT

GDS
GRUPA

STIGLO DOSTA NEVAŽEĆIH KUPONA

DRAGI ČITAOCI,

Naša velika nagradna igra ZLATNA SERIJA — ČETVRTOJ GENERACIJI ČITALACA već je okončana, nadamo se na obostrano zadovoljstvo. **Međutim, uočili smo da jedan broj učesnika nije dobro proučio uputstvo, koje su mogli naći uz svaki nagradni kupon.** I šta se dogodilo? U Redakciju su stizala pisma samo sa jednim kuponom ili talonom, što nije bilo dovoljno. Na taj način su »brzopleti« učesnici, koji srećom nisu toliko brojni, sami sebe eliminisali od daljeg učešća u igri. **Jer, prema propozicijama, u jednoj kovrti je trebalo poslati ukupno osam kupona i jedan talon za punopravno učešće.** Ovo objavljujemo i kao objašnjenje njima, ali i kao upozorenje ostalim čitaocima da to imaju na umu prilikom učešća u budućim nagradnim igrama koje ćemo svakako organizovati i ubuduće.

U vašim pismima tražili ste obaveštenje o mogućnosti kupovine naših albuma u koloru OTKRIĆE SVETA u stripu, nastalih u saradnji »Larusa« iz Pariza i naše Kuće. Naime, objavili smo da je pomenuto izdanje štampano u ograničenom tiražu i da se preostali brojevi IV kola (20, 21, 22, 23 i 24), po ceni od 180 dinara po primerku, i trobroj po ceni od 250 dinara — mogu nabaviti samo u dobro opremljenim knjižarama, a da ih na kioscima za prodaju štampe nema. **Dakle: zainteresovani čitaoci ih mogu nabaviti pouzecom (plaćanje poštaru), uz popust od 20 odsto.** Ko želi detaljnije informacije neka se obrati direktno na telefon naše Komercijale (021) 23-785 ili 613-798.

Obojica imamo po 16 godina i vaši smo redovni čitaoci. Posedujemo veliki broj objavljenih stripova, pa se energično suprotstavljamo ponavljanju već objavljenog. Molimo vas, takođe, da što pre poboljšate kvalitet vaših izdanja, a da specijalni brojevi zaista budu »specijalni«. Bilo bi dobro da se u njima nađu i

avanture ostalih junaka vaših izdanja, kao što su Veliki Blek, Komandant Mark i ostali. (D. R. i D. S. iz Kumanova)

Ovo je samo kraći izvod iz zajedničkog pisma dvojice drugara, na čijem se kraju nalazio poduži spisak brojeva za razmenu, što smo prosledili rubrici »Kontakt za kolekcionare«. Redakcija čini sve što je u njenoj moći da poboljša kvalitet sadržaja, naslovnih strana, domaćeg stripa (Veliki Blek) i štampe. Najteže će biti upravo sa štampom i povezom, jer će vidljiviji napredak uslediti tek posle zamenе dotrajalih mašina novim. Inače, iz kalendara naših varrednih izdanja za 1991. godinu, gotovo u svim našim sveskama, možete videti čije ćemo avanture sve objaviti. **Ova je sveska posvećena Dilanu Dogu, koji trenutno u Italiji doživljava sve veću popularnost i rekordne tiraže.**

Vaši čitaoci smo tačno deset godina, ali vam prvi put pišemo. Posedujemo tačno 204 sveske o Zagoru. Ne slažemo se sa mišljenjem D. P. iz Banjaluke, koji insistira da prestanete sa objavljivanjem starih epizoda (isključivo mislimo na Zagora). Tvrdimo da nismo usamljeni jer naš omiljeni junak ima veliki broj obožavalaca. Želimo, međutim, da proverimo da li su tačne glasine da ćete uskoro prestati sa objavljivanjem epizoda o Dilanu Dogu? (D. P. i M. L. iz Novog Beograda)

Redakcija je odlučila da više ne ponavlja stare epizode bez ikakvog reda! **All, veoma studiozno pripremamo reprint dva popularna serijala — »Prlice sa Divljeg zapada« i »Komandant Mark« i to od prve epizode.** Za razliku od ova dva serijala koja su definitivno završena, za ostale pouzdano znamo da će biti još mnogo novih nastavaka, a to su avanture Dilana Doga, Martija Misterije, Zagora, Teksa Vilera i drugih. **Naše opredeljenje je da ne ponavljamo stare epizode dok ima novih!**

DILAN DOG

SMRT, LJUBAV, SMRT

NOVI SAD, 1981.

**ZLATNA SERIJA — SPECIJALNI BROJ 11 /DILAN DOG/
SMRT, LJUBAV, SMRT**

Naslov originala: **DILAN DOG — ORRORE NERO**
© Copyright Sergio Bonelli Editore S. P. A. — Milano 1989.

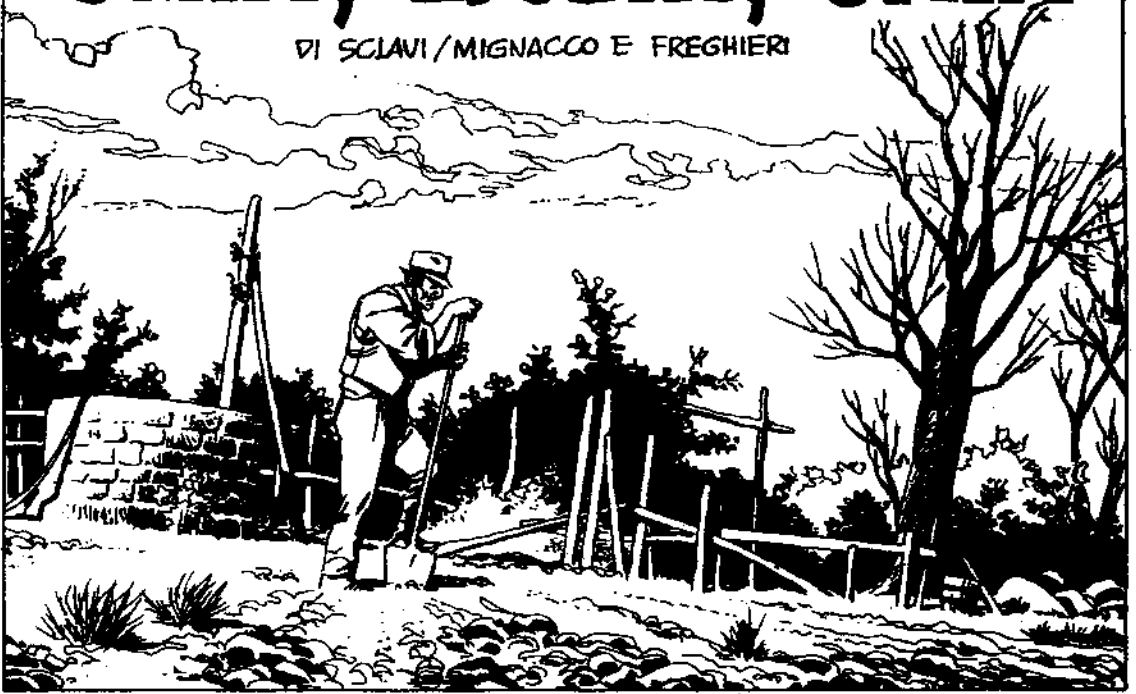
Direktor »Dnevnika« : **Miodrag KARADŽIĆ**
Za izdavača: **Ilja VOJNOVIĆ**
Odgovorni urednik Redakcije zabavnih izdanja: **Dušan STANOJEV**
Urednik izdanja: **Mirjana ZAMUROVIĆ**
Prevodilac: **Goran KOVAČEVIĆ**
Likovno-grafički urednik: **Slavka BOŠNJAKOVIĆ**
Titi: **Vesna POPOVIĆ**
Sekretar Redakcije: **Olga KULIŠIĆ**

izdavač: **NIŠJP »Dnevnik«, Novi Sad**
Redakcija zabavnih izdanja, Novi Sad, Vojvođanskih brigada 7/XII
Broj žiro računa 65700-603-7711. »Dnevnik« Novi Sad

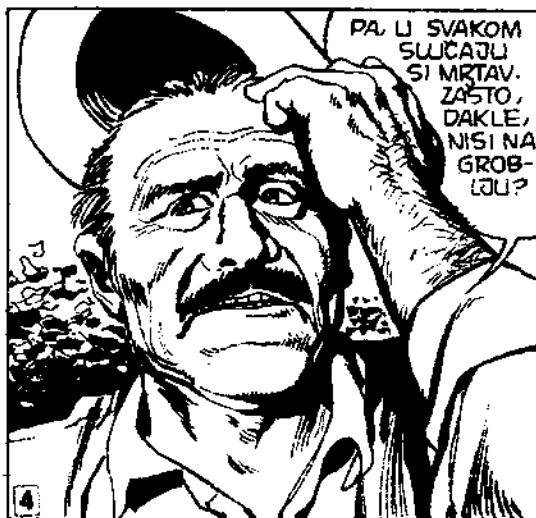
SMRT, LJUBAV, SMRT

DI SCLAVI / MIGNACCO E FREGHERI

ZLATNA SERJA — SPEC. BROJ 11

NE...

... POBITE SA MNOM...

... PONUDIĆU VAS NAJBO-
LJIM VINOM.

VINOM OD
MOG GROZDA!
DOPAŠĆE VAM
SE!

... PRAH SI I U PRAH ĆEŠ
SE PRETVORITI. POMOLIMO
SE ZA AMEDEA ČIJA DUŠA
PUTUJE U NEBO GDE ĆE
OSTATI SVE DO DANA
USKRSNUĆA.

BUFALORA JE SEOCE NEGDE U ITALIJI. BROJI OKO TRI HILJADE DUŠA, A KADA BROJANJE BUDE OKONČANO, LIMREĆE.

NA SVETU NAJVAŽNIJE SU STVARI TRI... ZENE, CRNO VINO I GROBLJE GDE ĆETE DOSPETI SVI.

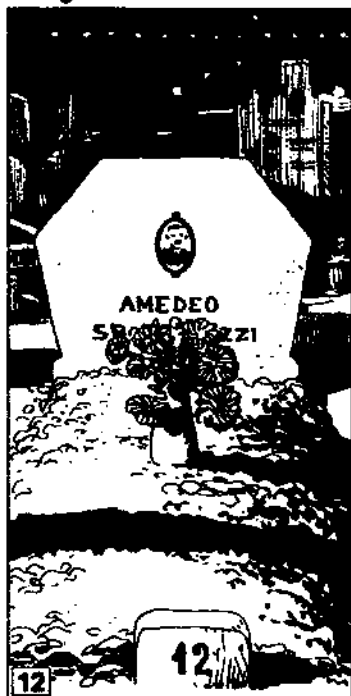
*Ipak, tugovati nećemo
već ćemo se voleti,*

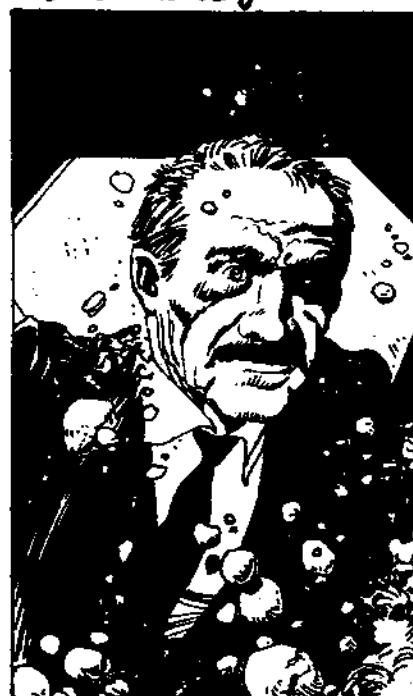
*duboko u svojim srcima
tugu ćemo okovati*

*jer ovo je divna zemlja
gde sunce često sja.*

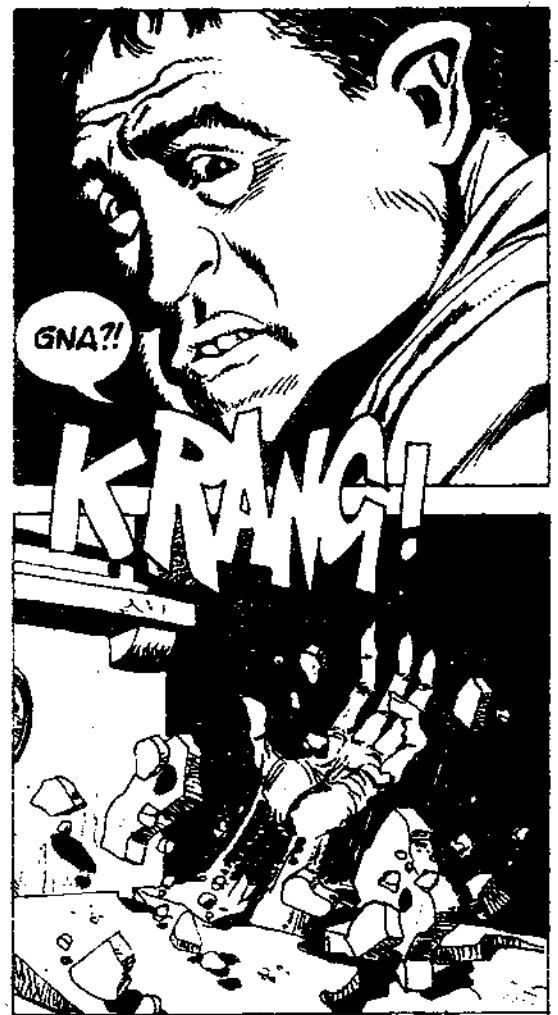
*pa, ću pevati i ljubiti
dok čas ne kućne ja.*

ZOVEM SE FRANČESKO DELA MORTE*.
SMEŠNO, ZAR NE? BAVIO SAM SE MISLIJU
DA PROMENIM IME... ANDREA DELA MORTE
BI, NA PRIMER: ZVUČALO MNOGO BOLJE.

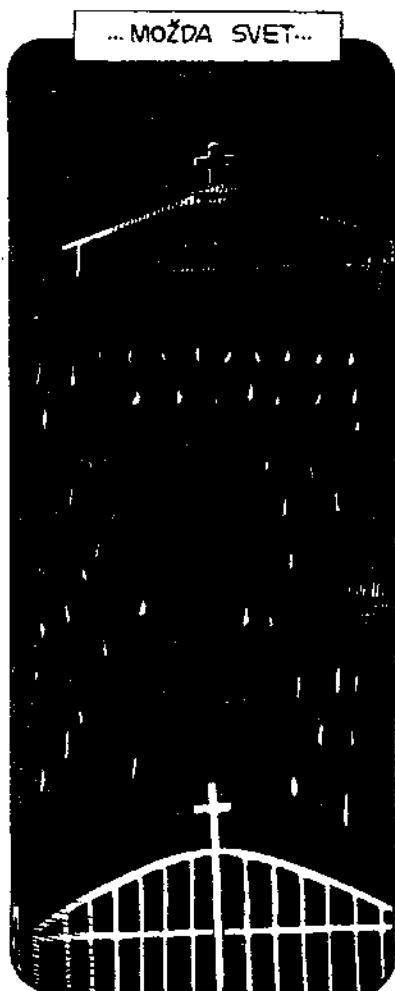
ČUVAR SAM NA GROBLJU U BUFALORI I
OBAVLJAM ZAISTA ZNAČAJAN POSAO. NE
SAMO DA NIKOME NE DOPUŠTAM DA NOĆU
ULAZI, VEĆ, ŠTO JE DALEKO VAŽNIJE, SPRE-
ČAVAM MRTVE DA IZLAZE.

* ITALIJANSKI, MORTE = SMRT.

NE ZNAM ZAŠTO
JE IZBILA EPIDE-
MIJA. JEDINO ŠTO
JE SIGURNO JES-
TE DA SE SEDAM
DANA NAKON SMRTI
POKOJNICI BUDE-
PROZVAO SAM IH
POVRATNICIMA.
NIKADA NI SA KIM
O OVOME NISAM
RAZGOVARAO, MOŽ-
DA DA NE BIH IZAZ-
VAO PANIKU, KAKO
SE OBIČNO DEŠAVA
U NAUČNOFANTAS-
TIČNIM FILMOVIMA.
RADI LI SE O PO-
ČETKU INVAZIJE?

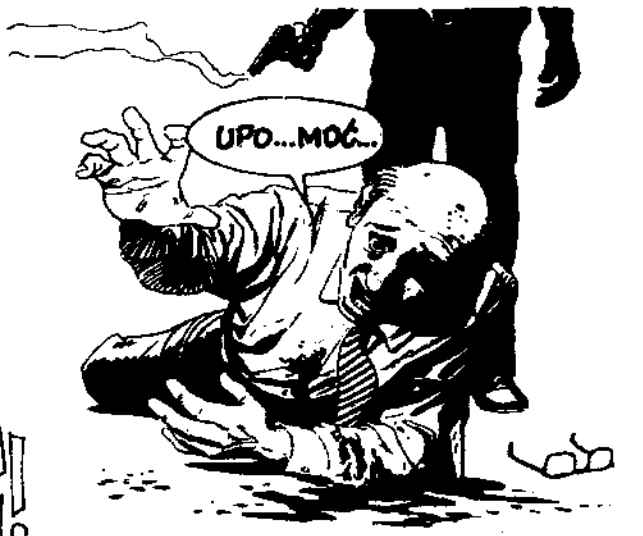

20

ZA IME SVETA!

HITAC IZ REVOLVERA!

POLICIJA! POZOVITE POLICIJU!

HEJ, ON JE NAORUŽAN!

DO VRAGA! ZAŠTO NISI STAVIO PRIGUŠIVAČ?

JER MI SE DOPADA BUKA. SAV SE NAJEŽIM.

KOJEŠTA! STVARNO SI UDAREN, TONI!

PAZI ŠTA GOVORIS, FALSTAFE! ZNAŠ DA ME TO LJUTI!

NE SMEŠ ME SMATRATI LUDIM, FALSTAFE. VOLIM TE, PRIJATELJU SI MI, ALI AKO JOŠ SAMO JEDNOM KAZES DA SAM LUD... BANG!

BANG!

666 THE NUMBER OF THE CLUCK 8 219

VEROVATNO TVOJA MAMA. SADA ĆE NAS OBOJICU IZGRDITI.

NEMA VEZE, IZDRŽAĆEMO. ODRASLI SMO MUŠKARCI, ZAR NE?

DOSTA MI TE JE, KLINČO!

ZDRAVO DOBRO DOŠLI U DETEKTIVSKU AGENCIJU DILANA DOGA! ČUDOVISTA, PRIVIDE-NJA, VAMPIRI, POREZNICI... NAŠ JE MOTO: NEPOJMLJIVO I BLE-SAVO.

JA NE RAZUMETI VAŠ JEZIK... HTETI GOVORITI SA DILAN DOG... PLATITI... MOLIM DA ME SASLUŠATE.

IZVOLITE, GOSPODO.

HVALA, VIDIM, IMATE DEČKA... ONDA ME BOLJE RAZUMETI.

NE, DŽO JE SUSETKIN SIN. ČESTO DO-LAZI DA SE IGRA-

SIN JE VELIKA RADOST, ALI I STRAŠNA PATNJA. MI IMIGRANTI, ZNATE? SIROMAŠNI... POKOJNI MUŽ BIO RUDAR U VELSU.

NAŠE DETE KAŽE NE ŽELI RADITI, ON IMATI PARA BEZ POSLA. DRUŽI SE SA LOŠIM LJUDIMA I SIGURNO NA KRAJU POSTATI MONSTRUM.

IDENTIFIKACIJA JE ZAVRŠENA. INSPEKTORE. JOŠ NAM PREOSTAJE DA KOPIJE DOSTAVIMO NOVINARIMA. I LETIMIČAN POGLED BIĆE DOVOLJAN DA GA PREPOZNADU.

APSOLUTNO SI U PRAVU. RADI SE O TONJDU VAJTU, PLAĆENIKU FRENKA KASTELA. SMEO BIH SE OPKLADITI DA NITKOV IMA ALIBI, VELIKI KAO KUĆA.

IPAK, POSLAĆU NEKOGA DA GA PRIVEDE. PENZIJU TREBA ZARADITI.

OVIM GRADOM ĆE POSTEPENO ZAVLAĐATI NASILJE I HAOS. JOŠ NAM JE NEDOSTAJALA JEDINO...

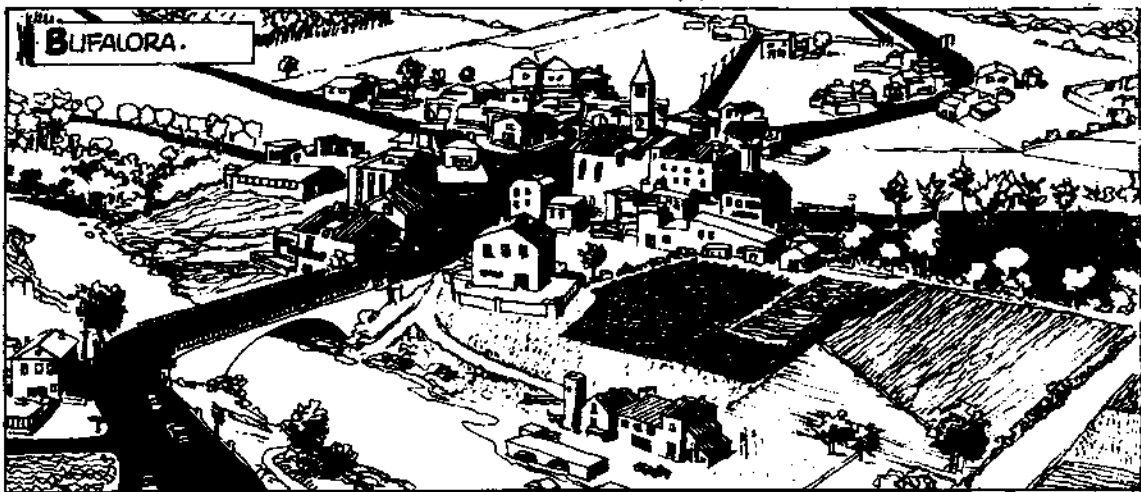
...MAFIJA!

HMM... U POTPUNOSTI SHVATAM VAŠ OČAJ, GOSPODO, ALI MORALI BISTE ZNATI DA SE BAVIM ISKLJUČIVO...

BUFALORA.

LIVEK USTAJEM U ZORU...

...DA BIH ŠTO RANIJE POČEO DA PIJEM.

ĐANI SE BUDI PRE MENE KAKO BI POČISTIO OPALO LIŠĆE I UKLONIO OSTATKE LIVELOG CVEĆA. IĐITI SE NA VETAR ĐER MU KVARI POSAO I VIČE NA NJEGA. SVAKO ČINI ONO ŠTO LIME DA NE BI RAZMISLJAO O ŽIVOTU.

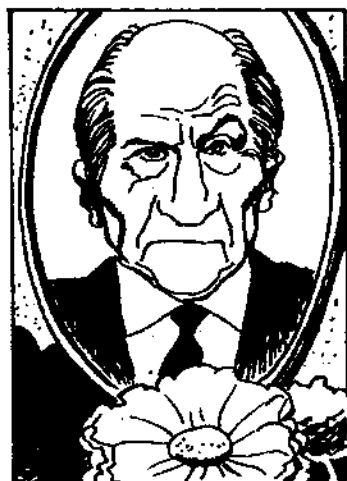

UŽGRED, DESAM LI VAM PRICAŌ O DANU KADA SAM JE PRVI PUT...

ONO ŠTO
JE MENI BI-
LO DOSADNO
NADU JE ZA-
DIVLJAVALO.
SMRT JU JE
FASCINIRALA.

HMM... U
FILMOVIMA
SE OBIČNO
GLAVNI JUNA-
CI LJUBE, I...

DA.

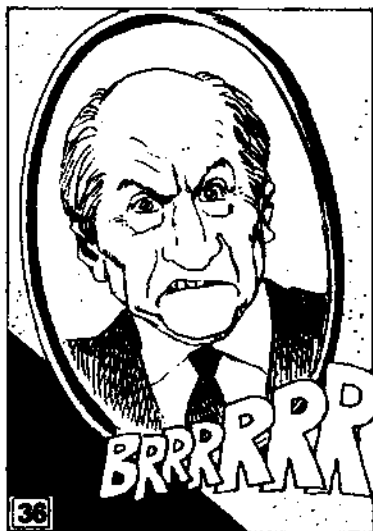
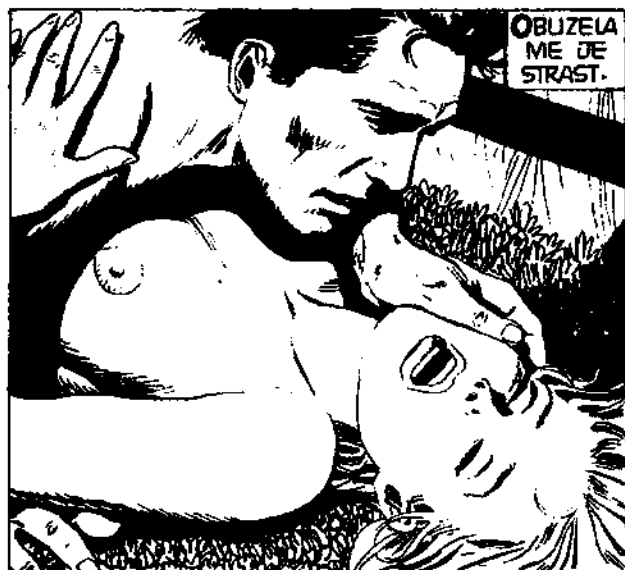
34

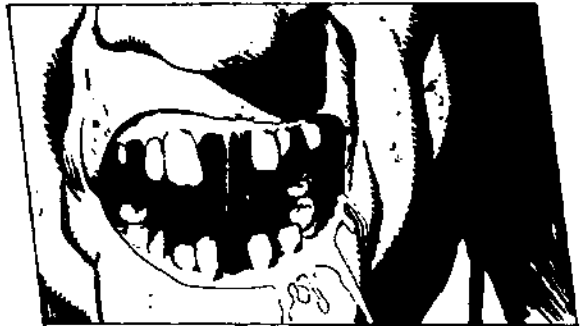
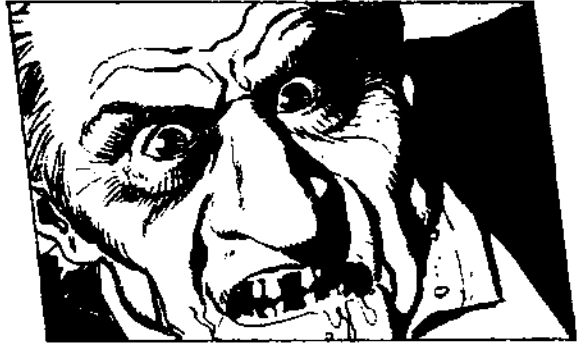

HOĆU LI JE OPET VIDETI?

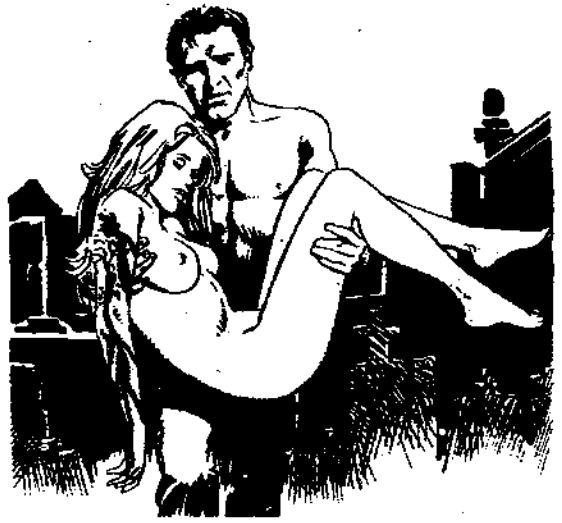

BILA JE ZA MENE PRVA I POSLEDNJA, ALI SVE JE SE REĐE SEĆAM. KAKO SE ONO KAŽE? ŽIVOT... NE, SMRT SE NASTAVLJA.

UŽGRED, ZNATE LI KAKO MI SE ZVALA MAJKA PRE NEGO ŠTO SE UDALA?

GNA.

NEĆETE VEROVATI... IME JOJ JE BILLO DEL AMORE*.

*ITALIJANSKI, AMORE = LJUBAV.

LONDON.

DA PONOVIŠ SVE
IZ POČETKA? DOBRO,
ZOVEM SE TONI
VAJT...

... I U TRENUTKU
KADA JE POČINJEN
ZLOČIN NALAZIO
SAM SE U „PALMI“.
SVEDOKA IMA NA
DESETINE. JESTE
LI BILI U „PALMI“,
INSPEKTORE?

NARAV-
NO. OBO-
ZAVAM
ITALIJAN-
SKE RES-
TORANE.

...MEĐUTIM
JOŠ MI SE
NIJE DOGO-
DILLO DA
ISTOVRE-
MENO JE-
DEM SPA-
GETE KAR-
BONARA I
NA DRUGOM
KRAJU GRA-
DA POČINIM
UBISTVO. OSE-
ĆAJ MORA DA
JE FANTASTI-
ČAN, GOSPODI-
NE VAJT.

DO VRAGA, ODLAZIM! NE
MOŽETE ME ZADRŽATI.

SDAJNO! OD VAŠE MI
JE POJAVE ZLO KOLIKO
I OD KRVI. UZEĆU
SREDSTVO
PROTIV
MUČNINE.

PIH, GNJAVATORI! SEDE
ZA PISAČIM STOLOM I
ZAPITKUJU, KAO DA NI-
KO SEM NJIH
NEMA NIKAK-
VOG POSLA.

HAJDE, FALSTA-
FE! DOKTOR
FOULI, AVENIJA
ARKAM 56.

U REDU,
ALI POKUŠAJ
DA SE SMIRIŠ,
TONI.
SETI SE SE-
FOVIH REČI.

DA... POMINJAO
JE **TISINU**.

SLOBODNO
MUMLAJ/
ALI TIHO,
JASNO?

MISLIO SAM DA TRAŽIM
PREMEŠTAJ U PALERMO,
MEĐUTIM, KALABRIJA
JE OD VEĆEG KULTUR-
NOG ZNAČAJA.

AH, TEK
JE KULTU-
RA UBITAČ-
NA.

NEGO, NISI PRVI KOJI POSLEDNJIH
DANA POMINJE MAFIJU. JUČE ME
JE POSETILA STARICA... U POČETKU
NISAM SHVATIO DA JE ITALI-
JANKA, POŠTO
NIDE NOSILA
KLASIČNI
ODEĆU.

OH, MODA... MODA I MAFIJA, SVE GO-
RE OD GOREG. MODU NE MOGU DA PRA-
TIM IZ FINANSIJSKIH I ESTETSKIH
RAZLOGA; A MAFIJAŠI ME OBAVEZ-
NO NAPRAVE BUDALOM, ČAK I
TREĆERAZREDNI.

DOTLE...

U DVORIŠTU
VAS ČEKA AUTO-
MOBIL.

HVALA,
ALDO. POLI-
CIJA?

TU SU, ALI OSMATRAJU
"TRIANGL". NE PADA IM NI NA
KRAJ PAMETI DA STE SA DRUGE
STRANE ULICE.

PRE DVE NEDE-
LJE BAD N. BROK,
VRHUNSKI PATOLOG SA
"KORONERA", STRADAO
JE U SAOBRAĆAJNOJ
NESREĆI.

NAKON NEKOLIKO DANA
DOKTOR MAN, ISTRAŽIVAČ SA
KEDMBRIDŽA, GUBI ŽIVOT
POD MISTERIOZNYM OKOL-
NOSTIMA U SOPSTVENOJ
LABORATORIJI.

JE SI LI GA
NAŠAO?

UMUKNI,
GRUČO.

I, KONAČNO, PREKOIČE JE
UBIJEN TOMAS RED, TAKOĐE
PATOLOG, ZAJEDNO SA
SUPRUGOM. U KUĆI, PRED
DESETINAMA ZAPANJENIH
SVEDOKA. HM... ŠTA RADE
NJIH DVO-
JICA?

OH, GLU-
PIRAĐU
SE.

ZLOČINAC JE
VIDEN I IDENTI-
FIKOVAN, A ME-
NI SU RUKA VE-
ZANE. STRAŠNO.

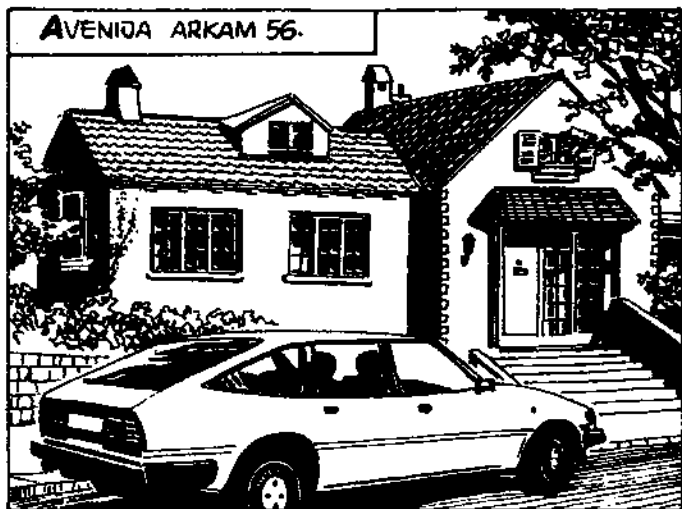
MAFIJAŠI UVEK IMAJU
NEOBORIVI ALIBI. AKO TA-
KO NASTAVE, POBIČE SVE
LEKARE U VELIKOJ BRITA-
NIJI! ZAISTA MI NIJE
JASNO ČIME SU IM SE
NESREĆ-
NICI ZA-
MERILI?

U SVAKOM
SLUČAJU, DOBILI
SU PRATNJU. PROB-
LEM JE, MEĐUTIM,
KADA ĆEMO SKU-
PITI DOVOLNO DO-
KAZA.

AVENIJA ARKAM 56.

ŽALIM, GOSPODO,
DOKTOR FOULI NIJE
KOD KUĆE.

ZNATE LI GDE BISMO GA
MOGLI NAĆI? HITNO JE.

POKUŠAJTE U KLINIČKOJ LABORATORIJI ILI
U NACIONALNOJ BIBLIOTECI. SVAKAKO JE
NA JEDNOM OD TA DVA
MESTA.

HVALA.

OORGH!

ALI, ZBOG
ČEGA...

ELIMINACIJA SVE-
DOKA. SETI SE DA
SMO TRENUTNO U
KLUBU „TRIANGL“.

OVOGA PUTA
JE BILO TIHO,
ZAR NE?

OSTALOM, PRESTANI DA ME KRITIKUJEŠ, FALSTAFE! U POSLEDNJE VREME TE PROSTO VIŠE NE PREPOZNAJEM, ŠTO ZNAČI DA SE PRETVARAŠ U STRANCA... SVEDOKA.

TAJ JE ČOVEK PATOLOŠKI LIBICA. PROČITAO SAM NJEGOV DOSIJE I MORAM PRIZNATI DA MI JE POZLILU JUČE JE BIO NA RAZGOVORU... STEKAO SAM UTISAK DA SE RADI O ZVERI SA LJUDSKIM LIKOM.

ČINI SE DA FIZIČKI UŽIVA U ZLOČINIMA, AKO SAM SE DOBRO IZRADIO.
OH, NA SEKSUALNOM POLJU JE SVE DOPUŠTENO.

NE ŠALI SE, MLADIĆU. NITKOV JE ISTINSKO ČUDOVISTE, VERUJ.

DOSAĐLIJEŠ SE? NIKO TE NE PRIMEĆUJE? PA, NIKO JE MOJE DRUGO IME. POGLED TI JE ODSUTAN... BLAGO ODSUTNIMA JER NIKADA NISU PRISUTNI. NEGO, KADA ĆEŠ SE NASMEJATI MOJIM SALAMA?

U KOLIKO TAČNO SATI?

HEJ, NEMOJ VREĐATI ZOMBIJE! ŽIVI MRTVACI RETKO PATE OD NORMALNIH PSIHICKIH OBOLJENJA.

MPF.
NIKADA.

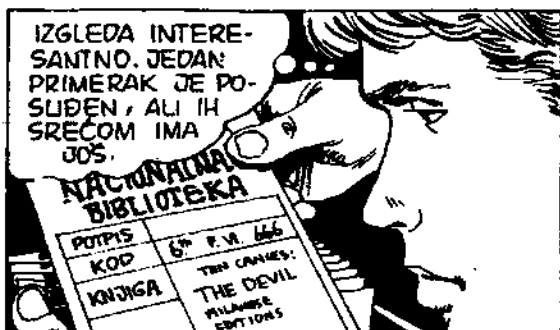
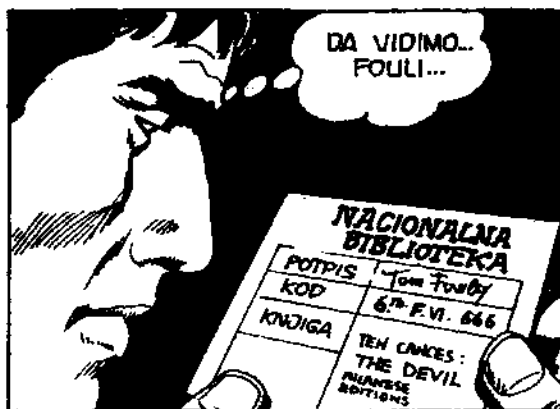
MPFFF... HA-HA-HA!

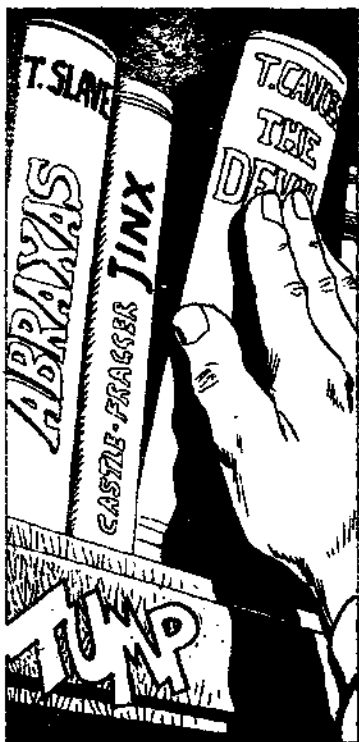

NE LUPETAJ,
STARI! AKO
SE RAZBESNIM,
NEĆU SE ZADO-
VOLJITI OBIC-
NIM REC-
KANDEM!

SASLUŠAJ
ME! POJMA
NEMAS O
ČEMU SE
ZAPRAVO RADI!
MOGLI BISMO
SE DOGOVRI-
RITI.

PUSTIĆEŠ ME, A
JA ĆU TI SVE
ISPRIČATI. DOBIO
SI ZADATAK NE-
KOLICINU DOK-
TORA, ZAR NE?
POŠTO OBAVIŠ
PRIJAVI POSAO,
ONI ĆE POKUPITI
TO ŠTO ŽELE!

LIKOLIKO
SE RADI
O NOVCU,
LIZALID,
SE TRUDIŠ.
IMAM GA
MNOGO
VIŠE NEGO
ŠTO MI JE
POTREBNO.

NARAVNO. NA PRVI
POGLED SE VIDI DA SI
SPOSOBAN, AMBI-
CIOZAN...

NE ODUGOVAJ!
KOJI JE MOTIV?
ZAŠTO?

666...
DA, TU JE.

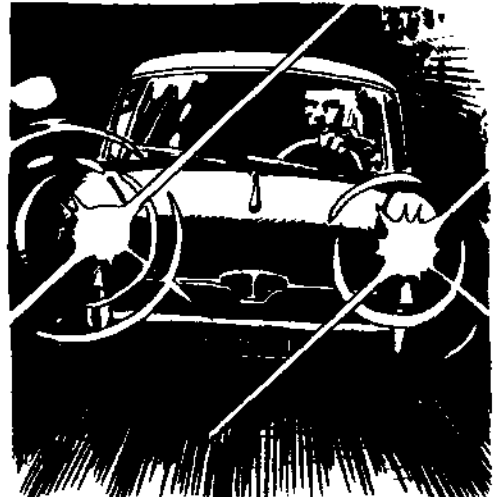
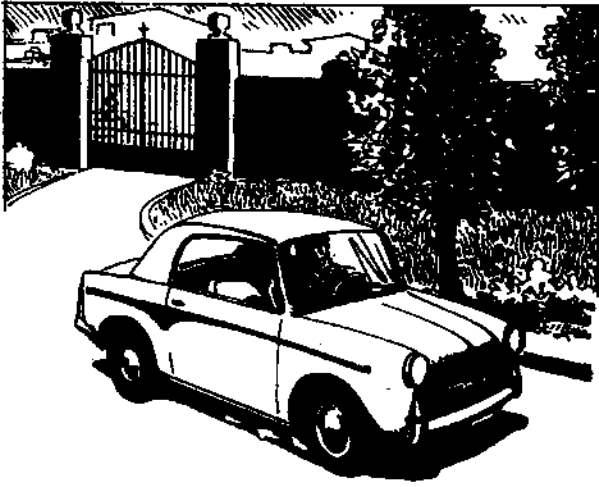
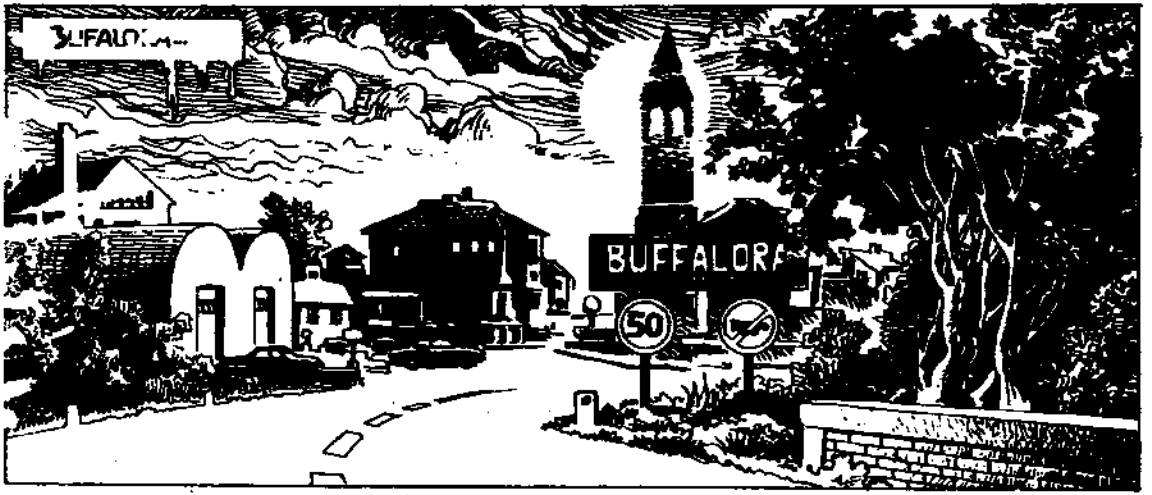
STUMP
DO VRAGA!
?!

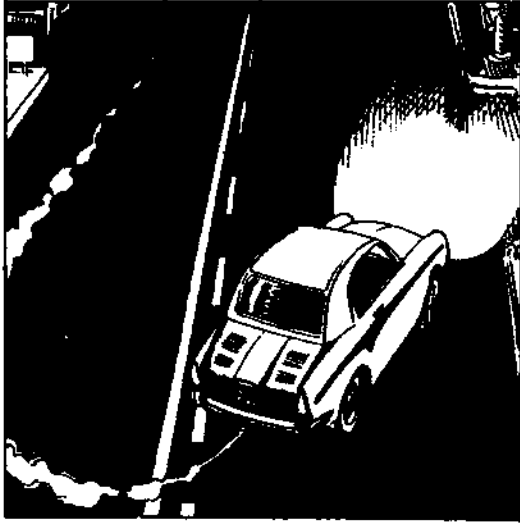
"KADA SU
MOJI LJUDI
KONAČNO
DOBILI NALOG
ZA PRETRES,
ZATEKLI SU
GA U KLUBU.
IPAK, KLADIM
SE U PENZI-
JU DA JE
UPRAVO ON
LIKVIDIRAO
NALOŽNIKA.
NEGDE U
ZGRADI OČITO
POSTOJI TAJ-
NI PROLAZ."

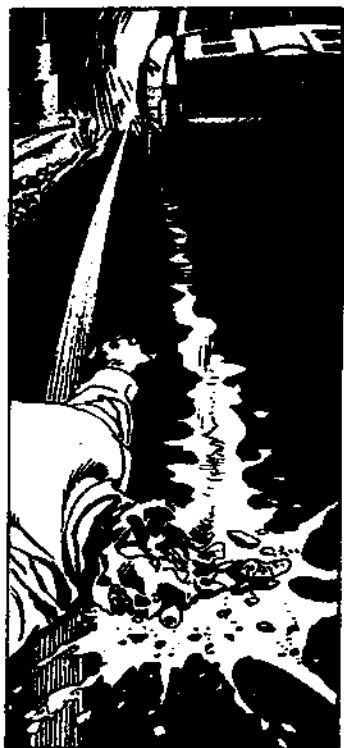

ZLATNA SERIJA — SPEC. BROJ 11

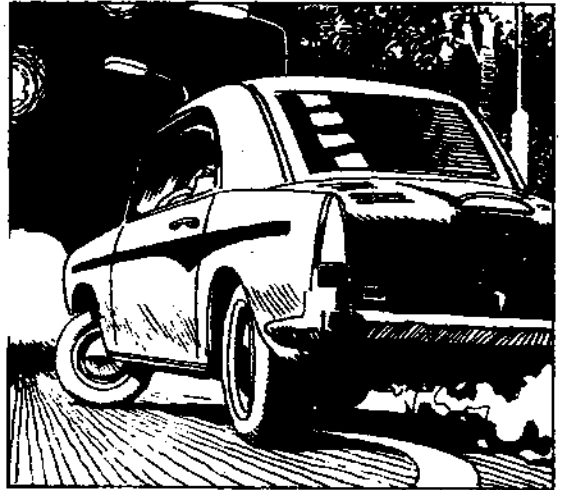

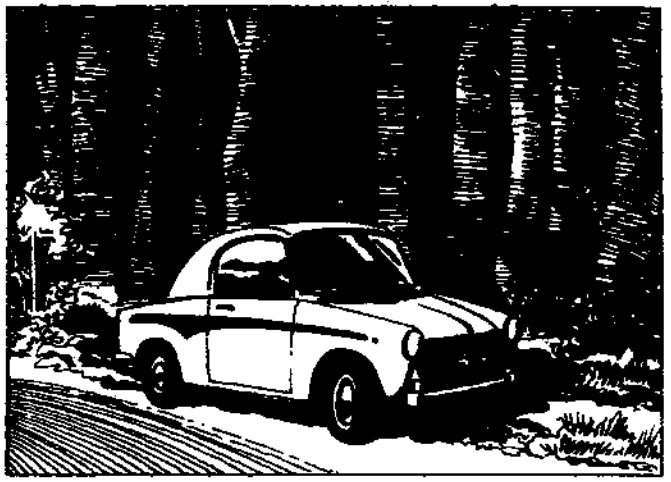

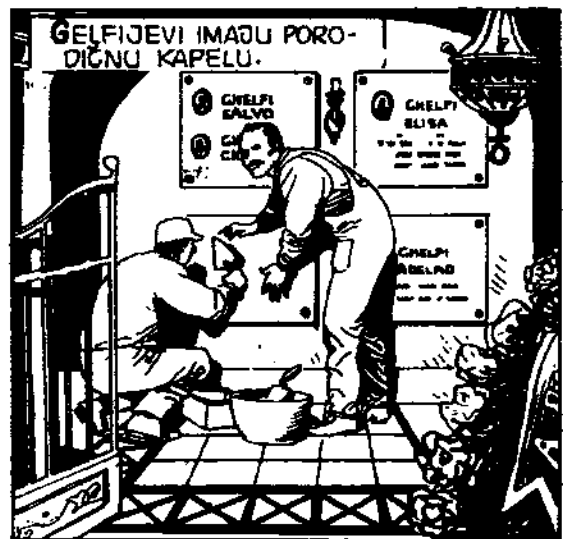

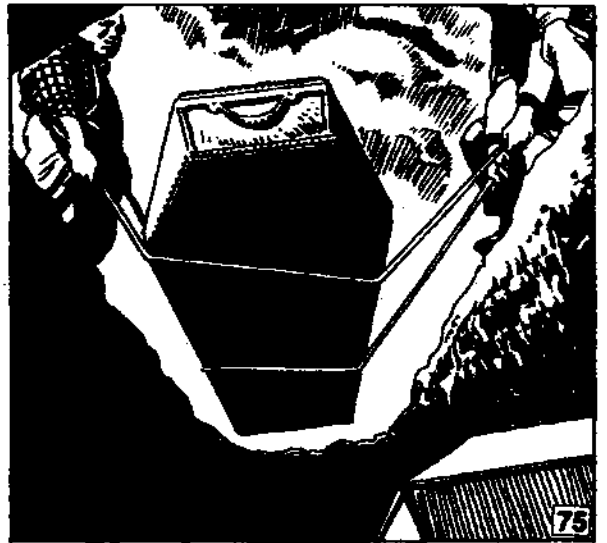
5 VREMENA NA VREME
POŽELIM DA POSAO OBAVIM
UNAPRED.

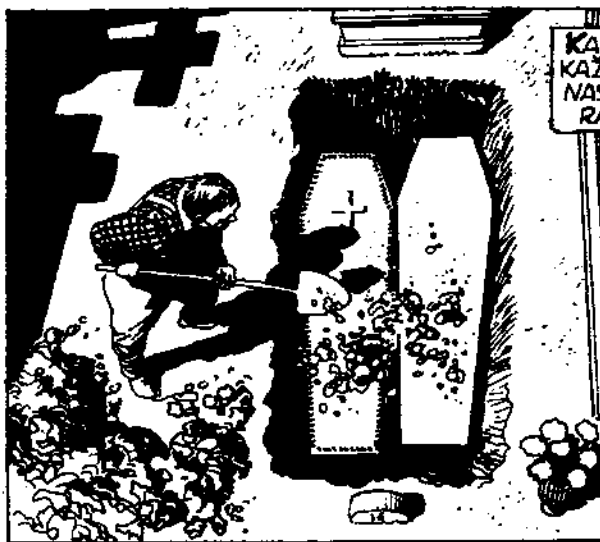

KAKO SE ONO
KAŽE? „DOK
NAS SMRT NE
RASTAVI...“

GNA?

NE
SHVATAŠ?

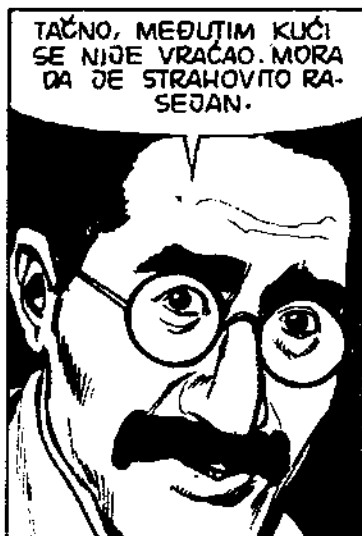

NI DA.
IDEMO.

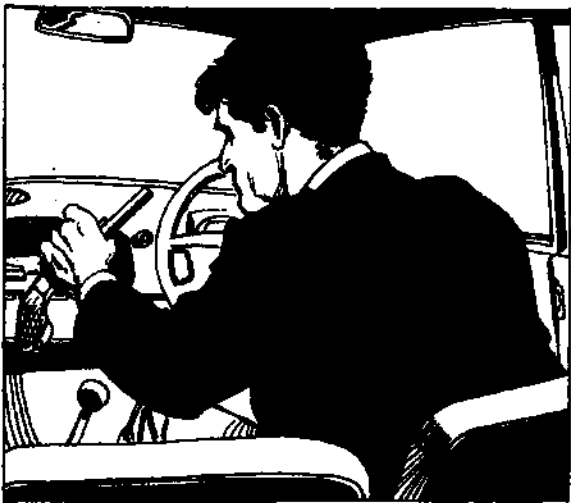
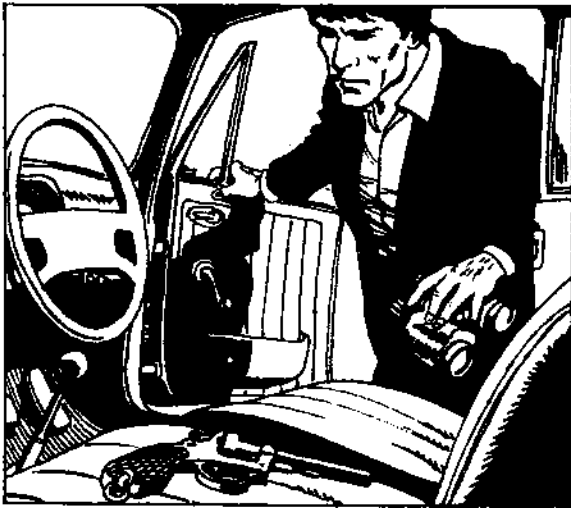
ZAPRAVO SAM
PRETERANO
SENTIMENTA-
LAN.

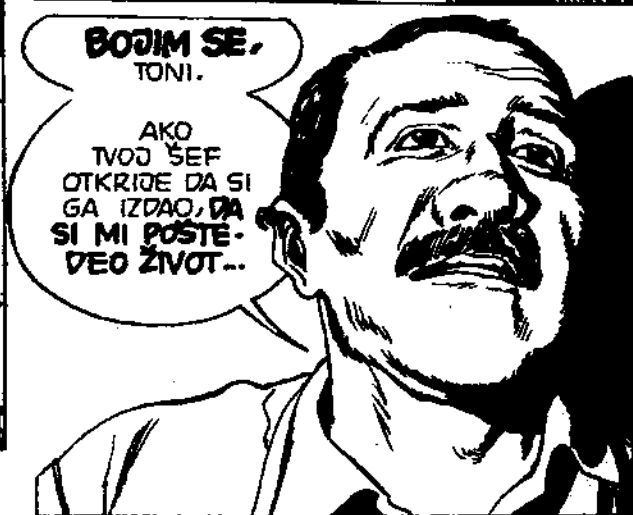

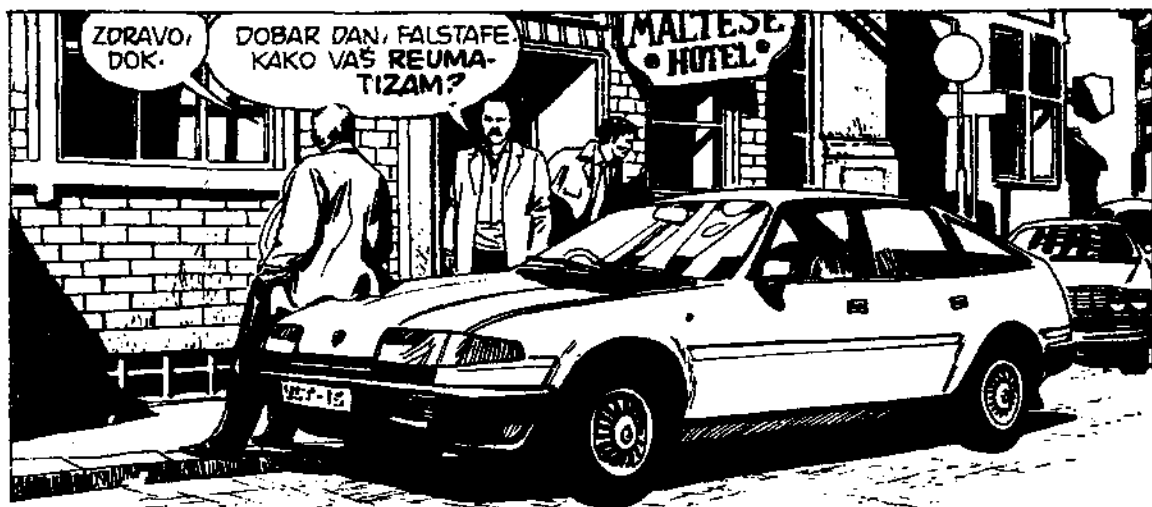

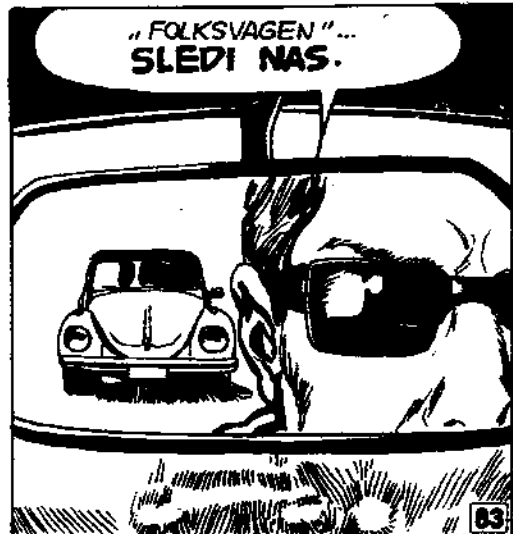

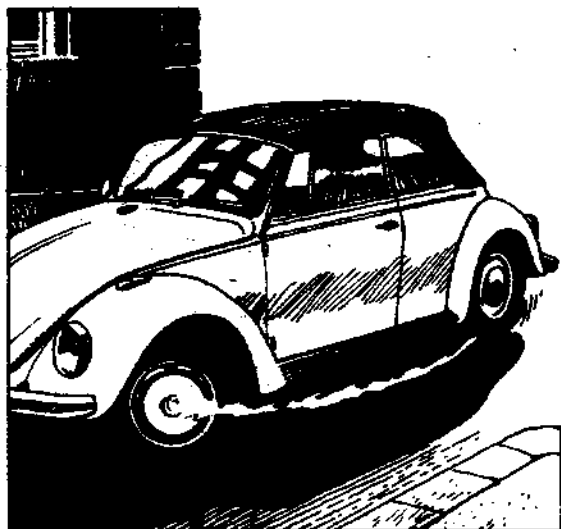

OVO JE DVORAC
GOSPODINA
KASTELA.

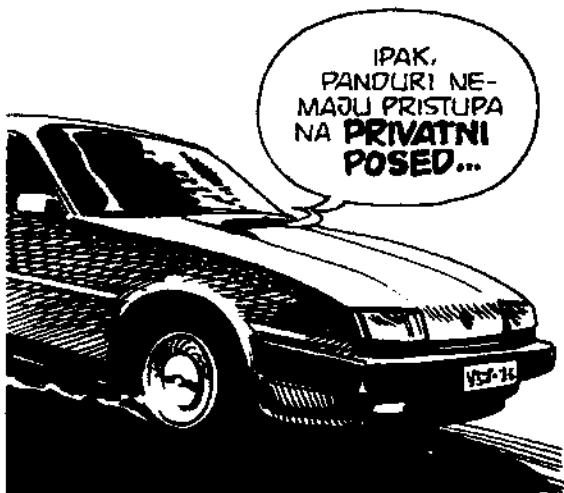
STAJAO GA JE STOTINE MI-
LJADA FUNTI, ALI TVRDI DA
GA JE KUPIO IZ SENTIMEN-
TALNIH RAZLOGA. MISLIM DA
NJEGOVO PREZIME NA
ITALIJANSKOM ZNAČI BAŠ
KASTELO.*

* IGRA REČI; KASTELO-ITALIJANSKI,
DVORAC.

DABOME, SVI
ZNAJU KO JE
VLASNIK.

U ARHIVI ŠKOTLAND
JARDA REGISTROVANA
SU IMANJA FRENKA
KASTELA.

IPAK,
PANDURI NE-
MAJU PRISTUPA
NA **PRIVATNI**
POSED...

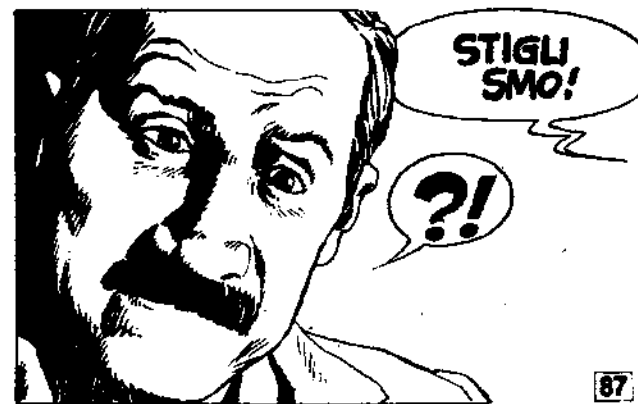

...PA MOGU SAMO DA NAGAĐAJU ŠTA
MAFIJASI UNUTRA RADE.

KLAK!

PREKIDAMO PROGRAM
KAKO BISMO SAOPSTILI
VEST KOJA JE UPRAVO
PRISTIGLA U REDAK-
CIJU.

"BOING 747" BRITANSKOG VAZ-
DUHOPLOVSTVA ISČEZAO JE
NA LINIJI OD LONDONA DO
RIO DE ŽANEIRA. PRET-
POSTAVLJA SE DA
JE RANO POPOD-
NE PAO U AT-
LANTIK.

?!
HEJ...
**NAS
LET!**

LIZROCI
NESREĆE
JOŠ NISU
LITVRĐENI.

POJEDINOSTI
ĆEMO OBJAVITI
U SLEDEĆIM...

MRDNI, FOULI!
TREBA DA PRE-
TRAŽIMO PROS-
TORIDU.

HMM... AKO
JE ODLUČIO
DA OBORI
AVION DA
BI NAS SE
RESIO, VA-
SE OT-
KRICE
SVAKAKO
VREDI
MILIO-
NE FUNTI.

I PUNO Ljudskih
ŽIVOTA!

MALO KASNIJE...

...54...

TONI!

...47... 46...

?

JE LI SVE U REDU?

NARAVNO. PROFESOR JE KAZAO DA GA NIKO NE OMETA.

PAMETNJAKOVIC OVIH DANA IMA POSLA PREKO GLAVE.

...32,31...

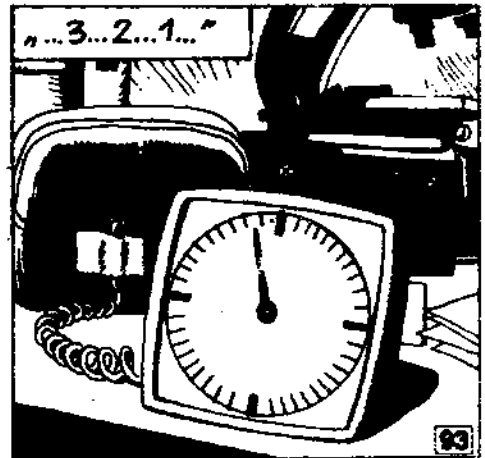
DAD MI VATRE, DRUGAR.

VATRE? SA ZADOVOLSTVOM!

...11,10,9...

IZVOLI. NEGO, KRAJNJE DE VREME DA ZBRISEMO.

...3...2...1...

BUUJMM

POŽURITE ILI ĆEMO
LIPASTI U KLOPKU!

DA NISI AKTIVIRAO
BOMBU, BEZ PRO-
LEMA BISMO NAPUS-
TILI DVORAC.

ČUTI I
PLUČAŠ!

DANG
DANG

RATAVAVAVA

NE PREKIDAJ
PALJBU, PRIJATELJU!
AH, KAKVA ZABAVA!

AAARG!

AAH!

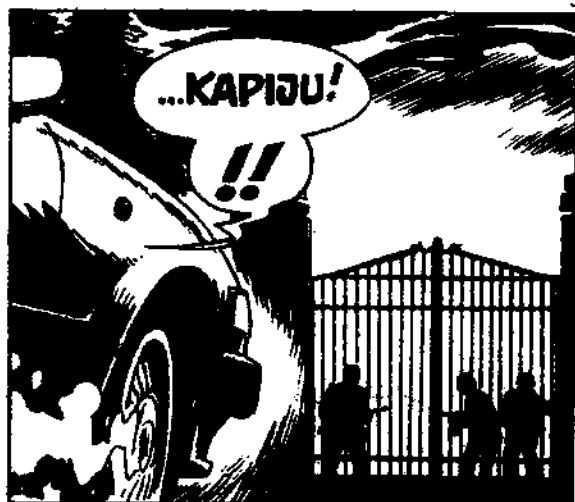
HAJDE! FAKTOR
IZNENAĐENJA
LIVEK POSTIŽE SJA-
JAN EFEKAT.

LIZGRED, KAD SMO
KOO IZNENAĐENJA,
FALSTAFE... POGLEDAJ
ŠTA TI JE LIJKA TONI
STAVIO U DŽEPOVE.

?!

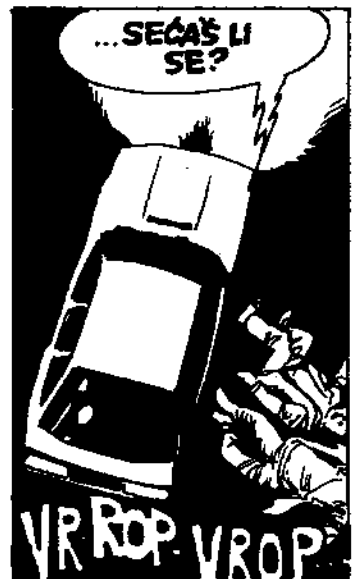
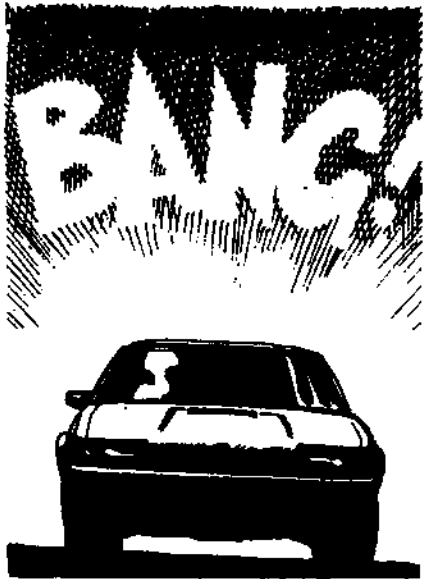

DAKLE, DILAN SE JOŠ NIJE POJAVIO?

OSEĆAM SE POPUT DINE USRED PUSTI-
NJE KOJA ČEKA
DA JOJ PRIĐE
DRUGA DINA.

HEJ, ČUO SAM FANTASTIČNU
ŠALU! TIP DOLAZI KOD PSIHIJAT-
RA I KAŽE: „ŽIVIM U PREDIV-
NOJ VILI, IMAM „ROLS ROJS“
SA VOZAČEM I PRIVATNI HELIKOP-
TER, ČLAN SAM TRI
GOLF-KLUBA, POSE-
DUJEM JAHTU I
ŠESTOČLANU PO-
SADU, A MESEČNO
U RESTORANIMA
POTROŠIM OKO
ŠEST STOTINA FUN-
TI.“ DA? U ČEMU
JE PROBLEM?”

„ŠTO SAM, I PORED OVO-
GA, U STANJU DA SPIS-
KAM SAMO SAMO HILJADU TRIS-
TA FUNTI ZA MESEC
DANA!“

HM... LIOPŠTE NE
KRIVIM DILANA. ČO-
VEK POKUŠAVA DA
SPASE ŽIVOT.

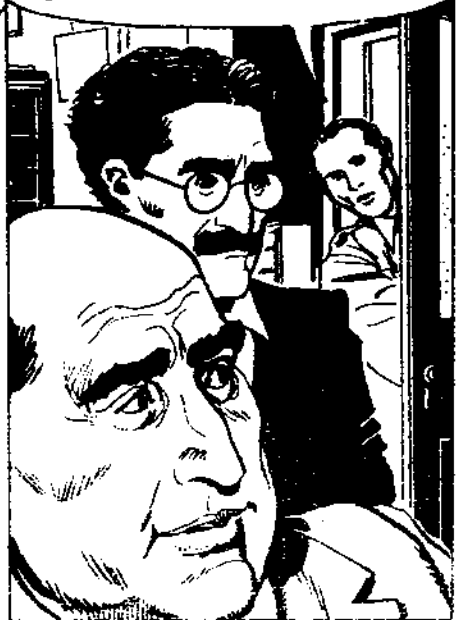
104

ŠTA MOGLI, INSPEK-
TORE... ODLUEK SAM
VIŠE VOLEO DA SE
SMEJEM NEGO DA PLA-
ČEM. ZNATE, DŽO JE
PRE SMRTI BIO VESEO
BAŠ ZAHVALJUJUĆI
MOJIM VICEVIMA.

ŠMRK!

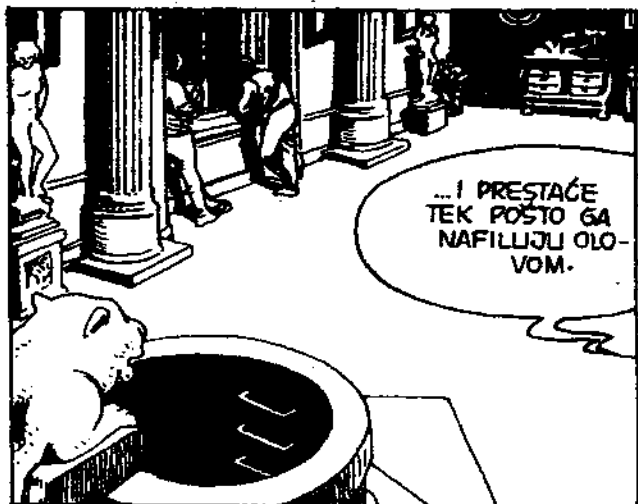
MOŽDA SMO LISPELI, INSPEK-
TORE! PRIBAVILI SMO DOKA-
ZE PROTIV KASTELA! U
PODZEMLJU NJEGOVOG
DVORCA U SAFOLKU NALAZI
SE DESTILERIJA DROGE!

„U LONDONSKOJ REZIDENCIJI TAKOĐE JE PRIMEĆENO NEŠTO SUMNJIVO. MISLIM DA BI JE TREBALO STAVITI POD STALNU PRISMOTRU.“

UKOLIKO SE TONI VAJT PRIMAKNE KLJUČI, MOMCI ĆE DUGATI BEZ LIPOZORENJA...

...I PRETAĆE TEK POSTO GA NAFILIJU OLOVOM.

DOBRO, BRAJANE. KADA GA DOKUSIRITE...

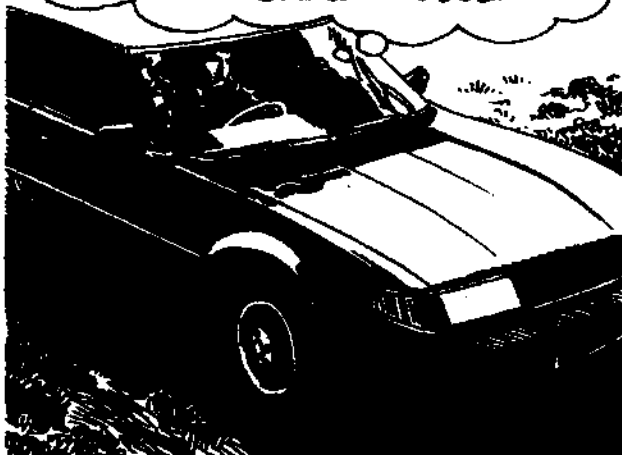
...HOĆU DA MI GA DONESETE PRED PISALI STO MA U KAKVOM SE STANJU NALAZIO.

PORAZGOVARAČU SA LESOM PRJAVOG IZDAJNIKA!

STIŽEM, GOSPODINE KASTELO... **STIŽEM!**
PRETPOSTAVLJAM DA SI MI PRIPREMIO
SVEČANI DOČEK...

... I MORAM PRIZNATI
DA SAM ZADOVOLJAN.
HM... UČI ČU NA
VRATA ZA
POSLOGU.

DOBRO TI JE POZNATO
DA LJEK **OBAVIM**
POSAO...

... A POSLEDNJI
UGOVOR LIGOVOR OD-
NOSI SE NA TEBE.

NEMA
NIKOGA.

I RANIJE SAM IMAO
LITISAK DA ME NEKO
SLEDI-

KAO DA SAM OPET
PRIMETIO ONAJ
„FOLKSVAGEN“.

PIH! FALSTAF
MI JE U
NASLEĐE OSTA-
VIO BEZRAZLOZ-
NI STRAH.

U REDU, NA SCENI
STUPA PRIVI-
ĐENJE...

...PRIVIĐENJE
TONIJA VAJTA KOJI
SE VRATIO DA LIKVIDI-
RA SVOG LIBICU!

107

UOSTALOM,
ZBOG ČEGA JE
I POČELO, ZAR NE,
KASTELO? JER MRT-
VI MOGU DA OŽIVE!

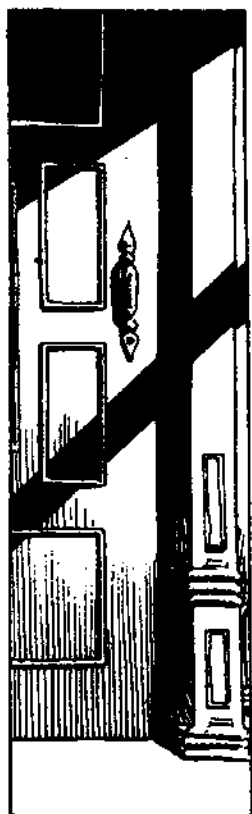

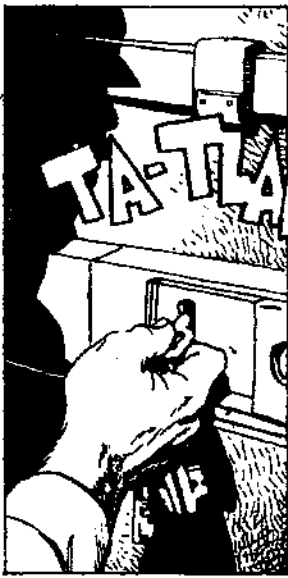

HAJDE, STARI,
IZLAZIS.

SUDIJA TE JE OSLOBODIO
BEZ PROCESA I KAUCIJE.

SAMO
SAM BACAO NO-
VAC ZA POMO-
RANDZE.

OSTALOM, U PITA-
NJU JE ČISTA SA-
MOODBRA-
NA, I...

NE! RADI SE O
UBISTVU SA PRED-
UMISLJAJEM!

POROTA ME NIJE OSUDI-
LA, BLOK, ALI JA
SAMOG SEBE JESAM. NITKOV JE POBE-
DIO NATERAVŠI ME DA SE SPUSTIM NA
NJEGOVO NIVOU.

U PRA-
VU SI.

JEDINI NAČIN DA IH UNI-
STIS JESTE DA SE SLUŽIS
PRUŽAVIM METODAMA. A TO
ZAISTA DEPRIMIRA.

TAČNO.
NIŠTA MI SE
MONSTRUOZNIJE
NIKADA NIJE
DOGODILO.

HMM... PRETPOS-
TAVLJAM DA TE ZANI-
MA KAKO SE ZAVRŠILO,
ZAR NE? DAKLE, PRESTA-
NI DA JADIKUJEŠ I SAS-
LUŠAJ ME. REKONSTRUI-
SALI SMO PRIČU I VERU-
JEM DA ĆE TE INTERE-
SOVATI DO KOJIH SMO
ZAKLJUČAKA DOŠLI.

„POČELO JE KADA JE
PATOLOG SA „KORO-
NERA“ REŠIO DA
POSPREMI STVARI SVOG
POKOJNOG PRETHODNI-
KA ARČIBALDA POTERA
KOJI JE, UZGRED, BIO
MOJ DOBAR PRIJA-
TELJ, I ČUVEN PO TO-
ME ŠTO JE OTKRIO
NOVU VRSTU SINTE-
TIČKE DROGE.“

„UVAŽENI DOKTOR
BROK SE, UMESTO
DA INFORMIŠE KO-
LEGE NAUČNIKE,
OBRATIO STRUČ-
NJAKU ZA TRGO-
VINU NAMERAVA-
JUĆI DA PROIZVOD
PUSTI NA TRŽIŠ-
TE.“

KASTELO JE, DAKAKO,
PROFESIONALAC. PRE NEGO
ŠTO JE POČEO DA PRO-
DAJE NEOBIČNU SUPSTAN-
CU, DAO JE ZADA-
TAK HEMICA-
RIMA DA JE
DETALJNO
ANALIZI-
RAJU.

„ISTRAŽIVAČI SU RA-
DILI ODVOJENO,
SVAKO STUDIRAJUĆI
PO JEDAN ASPEKT
PROJEKTA, POJMA
NEMAJUĆI U ČEMU
JE, ZAPRAVO, STVAR.
TO JE SUŠTINA
SAVREMENE SPE-
CIJALISTIČKE ME-
TODE. KAKO SU BILI
FANTASTIČNO PLA-
ĆENI, NISU POSTAV-
LJALI SUVIŠNA PI-
TANJA.“

„REZULTATI SU PRISTIZALI
U GLAVNU LABORATORIJU
MAFIJE. NOVA DROGA PO-
SEDOVALA JE REVOLUCIO-
NARNE KARAKTERISTIKE, A
BAZA JE IZDVAJANA IZ
SIROVINE KOJU ORGANI-
ZOVANI KRIMINAL MOŽE
DOBAVITI U NEOGRANIČE-
NIM KOLIČINAMA...“

...IZ LEŠEVA!

OTKRIĆE JE BILU OD NEPROCENJIVE
VREDNOSTI I OMOGUĆAVALO JE MAK-
SIMALNO **SNIZAVANJE**
TROŠKOVA!

OD POTROŠAČA DO
PROIZVOĐAČA... ZATVORENI
KRUG INDUSTRIJE SMRTI.

"TADA JE KOSTELO ZADLI-
ZIO SVOG NAJBOLJEG
ČOVEKA DA UKLONI SVE
LEKARE KOJI SU SARADI-
VALI NA TAKOZVANOM
PROJEKTU **OMEGA**.
SITUACIJA SE, ME-
ĐUTIM, NIJE RAZ-
VIJALA PRE-
MA PREDVI-
ĐANJIMA."

"DOKTOR FOLLI
JE SKLOPIO MOZAIK
I SPORAZUMEO SE
SA TONIJEM. DROGA
OMEGA PREDSTAV-
LJAĆE BIZNIS DO-
MOĆI KOJES ĆE
BUDIĆI ENGLESKI
GAZDA STEĆI POVE-
RENJE PRETPOS-
TAVLJENIH."

"VEROVATNO BI USPEO DA NIJE
DOŠAO U SUKOB SA TOBOM."

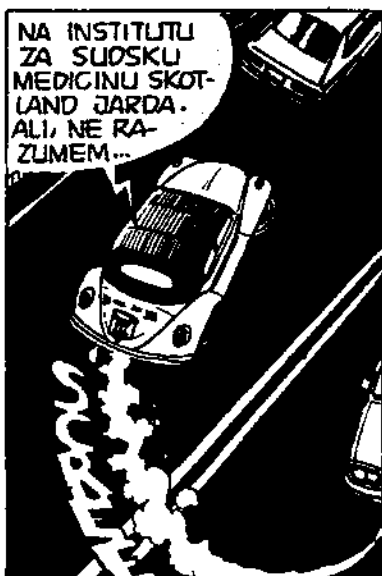

HMM... NE, NE LIKLAPA
SE. TONI NIJE IMAO
NIKAKVIH ŠANSI, PRE-
VIŠE SE IZLOŽIO. SEM
TOGA, **ZELEO JE**
DA UMRE.

STOTINU MI
VAMPIRA!

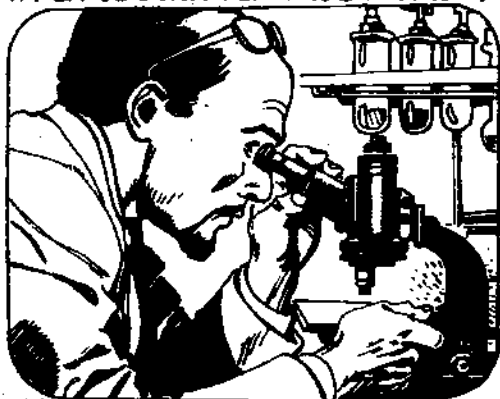

„ARČIBALD POTER... NARAVNO! ANATOM-PATOLOG KOJI JE ISPITIVAO TELO DŽONABRAUNINGA * I U NJEGOVOJ KRVI UOČIO NEŠTO UZNEMIRLJIVUĆE... ”

„... SINTETIČKI VIRUS SPOSOBAN DA REAKTIVIRA FUNKCIJE NAKON SMRTI!”

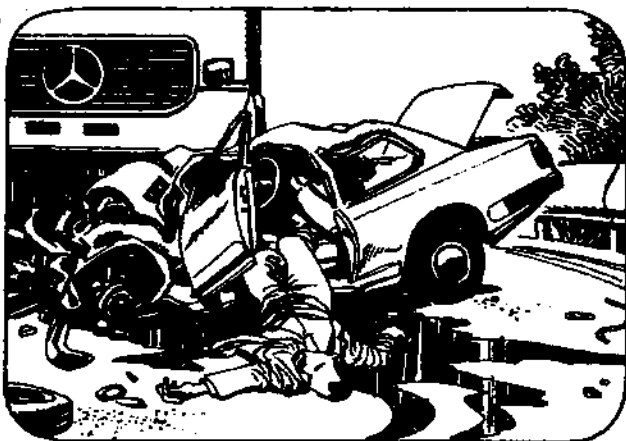
„JEDINO JE TAKO MOGLA BITI. PRILIKOM
AUTOPSIDE OBAVEZNO SE UZIMAJU PO
DVA LIZORKA KRVI. OČIGLEDNO SE
NA DRUGOJ KULTURI VIRUS RAZVIO
I POSTAO VIDLJIV POD MIKROSKOPOM,
PA GA JE DOKTOR BROK IDENTIFIKOVAO.“

„A DOKTOR FOULI? ČUDAN TIP, FASCINIRAN
SATANIZMOM. RADIO JE NA AL-
HEMIJSKIM FORMULAMA, A U TRE-
NUTACIMA ODMORA POSVEĆIVAO SE
EZOTERIJSKOJ LITERATURI. KNJIGA
KATALOGIZIRANA POD BROJEM 666
STAJALA JE GLAVE SIROTOG DZOA. KOIN-
CIDENCije, DIJABOLIČNE KOINCIDEN-
Cije.“

„DROGA? GLUPOSTI! DOŠAO JE U POSED
BESMRTNOSTI? PRODAVAO JE VEČNOST ZA
NOVAC, ALI SAM NIJE USPEO DA UŽIVA NI
U NEOGRANIČENOM ŽIVOTU. NI U BOGATSTVU.“

„VRAŽJE SEME
LIVEK NAĐE PO-
GODNI TEREN GDE
ĆE PROKLJIZATI...“

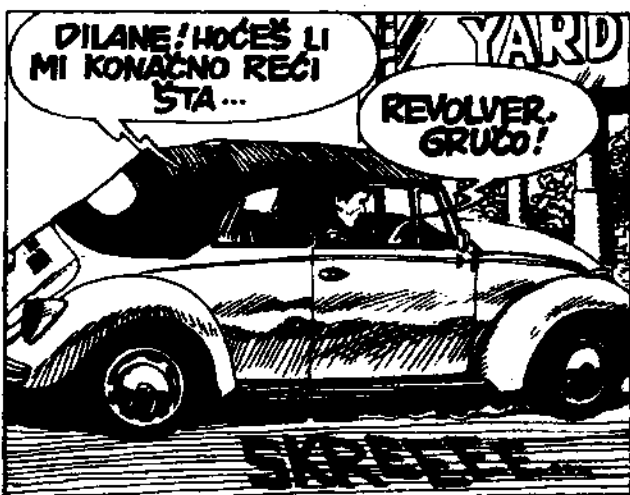

„... SLUŽEĆI SE PRITOM SVIM
RASPOLOŽIVIM SREDSTVIMA...“

DILANE! HOĆEŠ LI
MI KONACNO REĆI
ŠTA...

REVOLVER.
GRUČO!

TONI VAJT? ŽAO MI JE, TELO JE PREUZELA PORODICA.

SVAKAKO STE OBAVILI AUTOPSIJU. NISTE ZAPAZILI NIŠTA NEOBIČNO U KRVI?

U KOJEM SMISLU NEOBIČNO?

ZA IME SVETA, VIRUS JE, OČIGLEDNO, LISAVRŠEN! MOGUĆE GA JE SAKRITI DOK NE KUĆNE ČAS BUĐENJA!

HMM... ŠEFE, BIL I SE VRATIO U CELIJU? OBILAZIĆU TE DVA PUT DNEVNO, OBEĆAVAM.

GDE JE? GDE SU GA POKOPALI?

PREKINI, DILANE! UOPŠTE MI SE NE DOPADA TVOJE PONAŠANJE I UPOZORAVAM TE ...

GDE?!

HEJ, RUKA K SEBI! ŠTA VAM JE? PREMDA VAS SE TO NE TIČE...

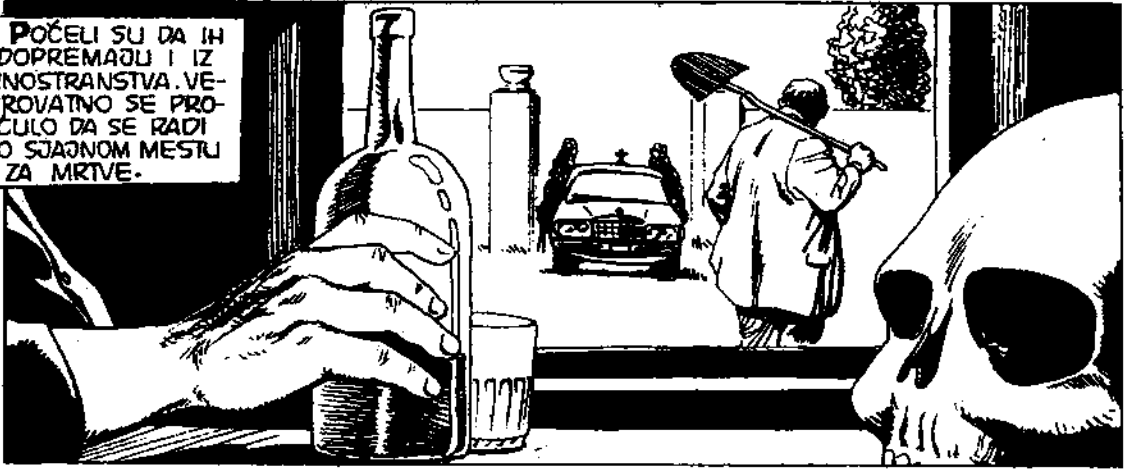
... REĆI ĆU VAM DA JE PRAVO IME TONIDA VAJTA BILO LOBJANKO. ČINI MI SE DA JE NJEGOVA MAJKA REKLA DA ĆE BITI SAHRANJEN U ITALIJI, U GRADICU...

BUFALORA.

POČELI SU DA IH DOPREMAJU I IZ INOSTRAINSTVA. VEROVATNO SE PROČULO DA SE RADI O SJAJNOM MESTU ZA MRTVE.

PODITE, DOBITE U BUFALORU... GDE POKOJNICI ŽIVE, A ŽIVI UMIRU!

ILI JE, MOŽDA, OBRNUTO? KO ZNA.

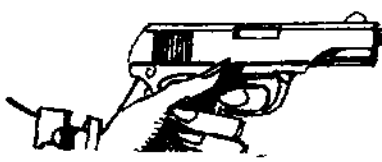
TONI LOBJANKO. OPASAN
TIP, KAZU.

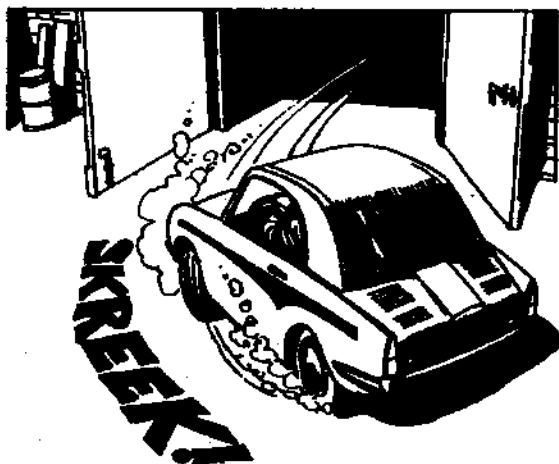
PA, ŠTA SE NE
RAZI... OD OS-
TAL...

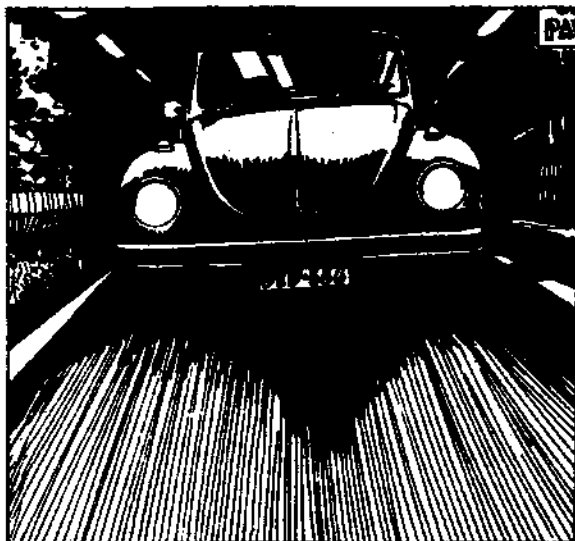

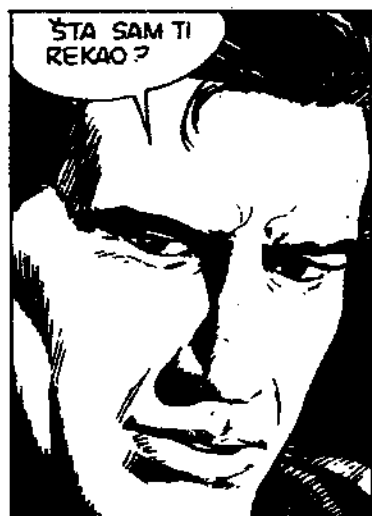
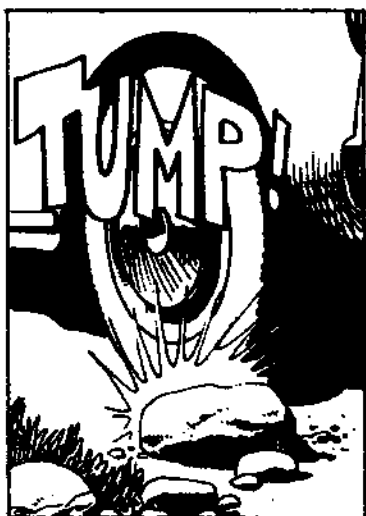
ŠTAVIŠE. NIJE ODAVDE, NE PATI
OD STRAŠNE BOLESTI I NEĆE
SE VRATITI. ZAISTA ĆE POČINATI
U MIRU. LICE MU JE DELOVALO
VEDRO, A USNE SU OTKRIVALE
GORNJE ZUBE. ČEMU LI SE,
GLUPAK, SMEŠIO? DA JE U
STANU, PRETPOSTAVLJAM DA
BI ODGOVORIO: „TEBI, SVIMA.“

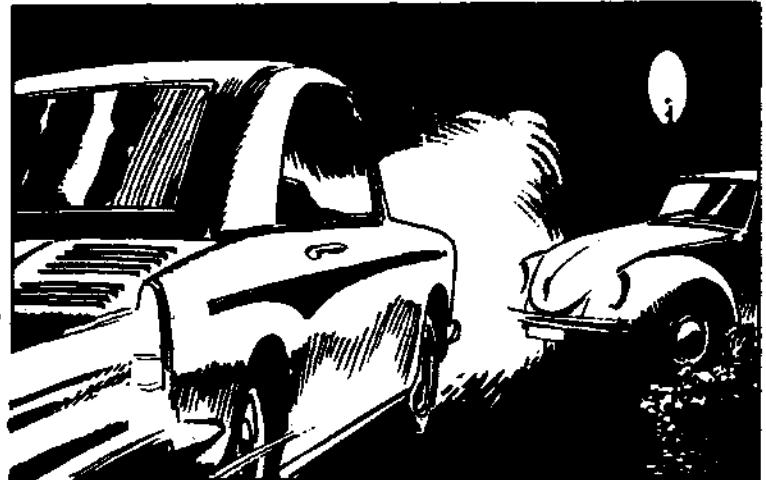
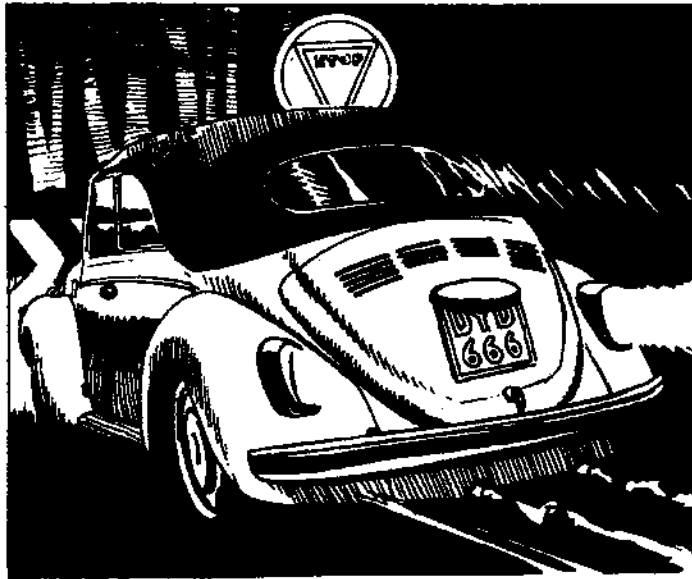
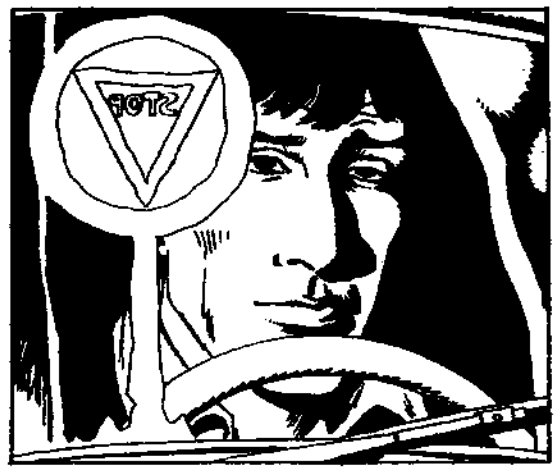
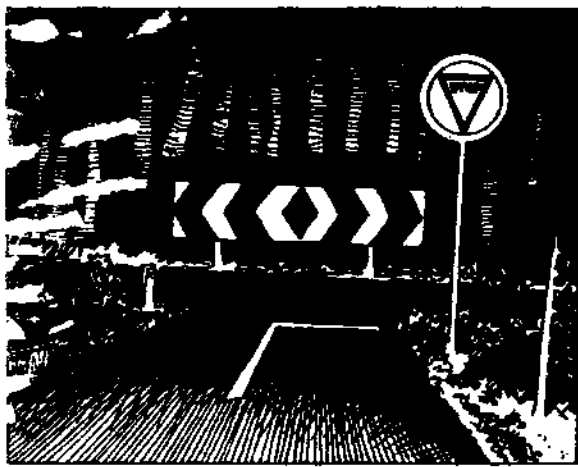

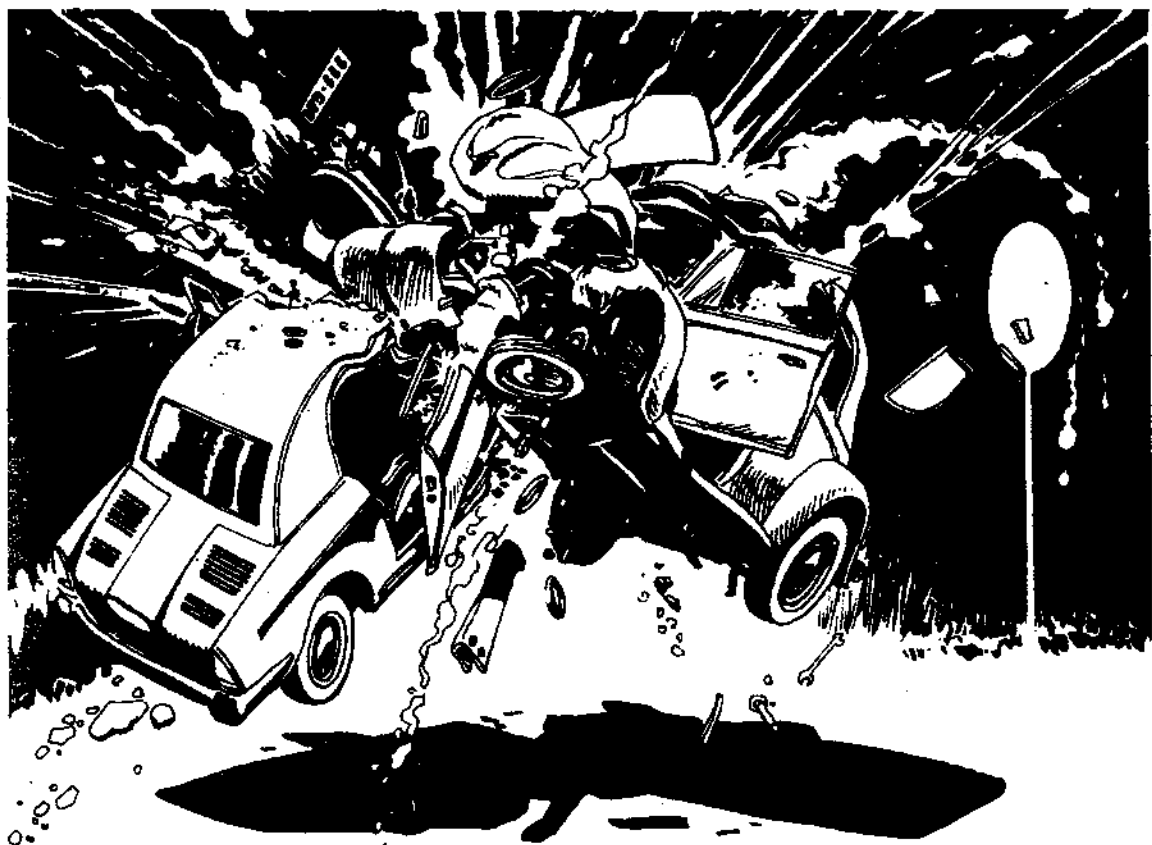

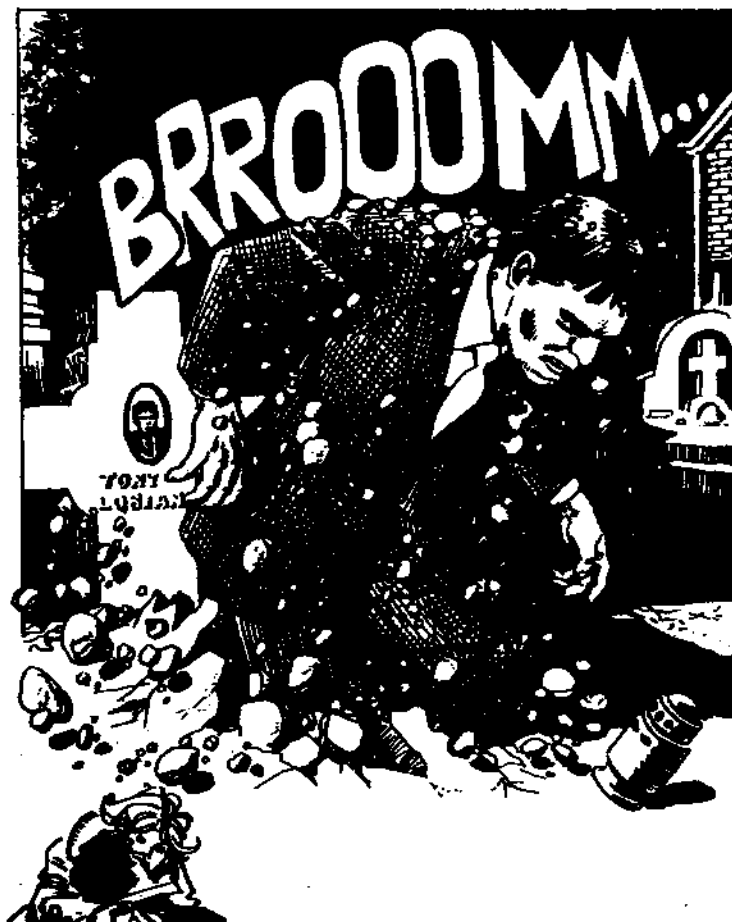

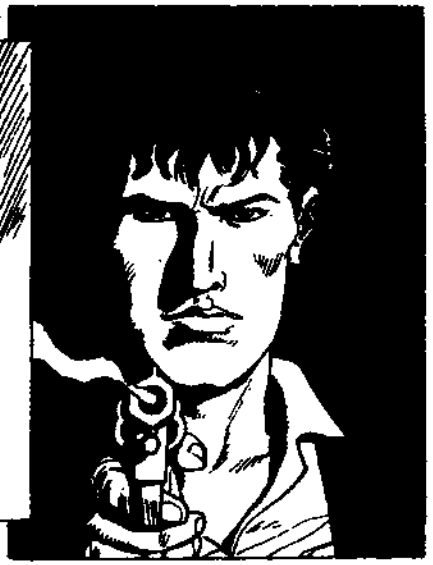
KAKO SE BRZO SAVA-
DAVA OGROMNO PROS-
TRANSTVO PUNO ZVEZ-
DA ŠTO IH JE NEMO-
GUĆE PREBROJATI...
PROSTRANSTVO KOJE
DELI ŽIVOT OD SMRTI!

NI U SNJI NE MOGU
DA POBEGNEM OD SU-
ROVE REALNOSTI.

ENCIKLOPEDIJA STRAHA

ČUDOVIŠTA (od A do Ž)

Autor »Čudovišta od A do Z« jedan je od najvećih Italijanskih stručnjaka za strip i prava sveznalica u najboljem smislu reči, pisac i novinar Franko Fosati. Za ovu priliku detaljno je proučio crne hronike, istoriju filma i najraznovrsnije tekstove iz oblasti naučne fantastike. Rezultat je najkompletniji priručnik strave i užasa ikada sažet na jednom mestu. Čak bi se moglo reći da svaka stranica »Enciklopedije«, isključujući uvod, vredi za dve. Savetujemo vam da se odmah bacite na čitanje — ko zna, možda ćete pod nekom odrednicom naći i sebe.

Tiziano Sclavi

ANDROGIN

Termin potiče od grčke reči ANDROGYNOS i složenica je izraza ANER (čovjek) i GHYNE (žena). U pitanju je ljudsko biće koje istovremeno ima karakteristike oba pola (hermafrodit). Prema Likostenu i drugim antičkim autorima, androgini se pare sami sa sobom i tako razmnožavaju. Stari mit što ga je prihvatio i Platon kazuje da čovečanstvo, zapravo, potiče od androgina koje je docnije Zevs razdvojio na dve zasebne vrste živih bića. Plinije Stariji je tvrdio da negde u pustinji Sahare prebiva pleme androgina koji se razmnožavaju sami od sebe.

ANTROPOFAGI

Drevna priča kazuje da su Giganti, rođeni iz veze anđela sa kćerima ljudi, predstavljali prve antropofage, to jest stvorenja koja su se hranila čovečjim mesom, zbog čega su žitelji Zemlje kažnjeni opštim potopom. Prema Marku Polu, čarobnjaci iz Tartarije imali su pravo da jedu meso osuđenih na smrt. Mnogobrojna primitivna plemena, naročito u određenim oblastima Afrike i u centralnoj i južnoj Americi, i danas praktikuju antropofagiju, a čine to iz različitih razloga: a) magijskih (preuzimanje pokojnikovih moći obredom jedenja njegovog mesa); b) ritualnih (uzimanjem ostataka od onoga što je prineto bogovima na žrtvu); c) kaznenih (kao osuda zbog određenog prestupa) i d) profanih (kada se ljudsko meso koristi kao živežna namirnica).

Najčuveniji slučaj ljudožderstva u poslednje vreme zbio se 1972. godine kad se urugvajski avion na putu za Čile srušio nad Andima. Od 45 osoba preživelo je 32, ali ih je nakon dva meseca spašeno svega šesnaestoro.

ANUBIS

Egipatski bog mrtvih sa ljudskim telom i šakalovom glavom.

Statua boga Anubisa)

APKALU

Legendarna bića iz sumerske mitologije, slična ribama. Premda su bili amfibijski, ispod riblje glave imali su ljudsku, a pod repom krile su im se noge. S vremena na vreme izlazili su iz vode da razgovaraju sa ljudima i podučavaju ih nauci i umetnosti.

ARČIMBOLDO

Slikar rođen 1527. godine u Milanu, a umro 1593. Poznat je po svojim originalnim alegorijskim predstavama cveća, voća i sličnog. Premda nije prikazivao prava čudovišta, ipak su mu dela groteskna i prilično neobična.

ARGUS

Gigant sa stotinu očiju kome niko nije mogao umaći jer je večito bio na oprezu. Zevs ga je odredio da mu čuva ljubavnicu, nimfu Iju.

BARON SAMEDI

Legendarni gospodar vudua sa Antila. U Sjedinjenim Državama je o ovom liku snimljena serija televizijskih filmova u kojima glavnu ulogu tumači Portorikanac Žustin Markos.

BASTET

Egipatska boginja sa mačjom glavom.

BATORI, ELIZABETA

Ako isključimo organizovane genocide, apsolutni rekord u masovnom ubistvu koje je počinila jedna jedina osoba drži mađarska grofica Elizabeta Batori, rođena 1560, a umrla 1614. godine. Optužena je za smrt 610 ljudi i proglašena krivom, međutim nije kažnjena zbog svog visokog društvenog položaja. Ipak, poslednje godine života provela je u kućnom pritvoru.

BAZILISK

Smatra se carem svih reptila, premda hoda uspravno i ima ljudske karakteristike. Posедуje moć da ubija pogledom. Rada se iz kokošijeg jajeta na kojem leži zmija ili žaba.

BEM

Skraćenica nastala u Sjedinjenim Američkim Državama četrdesetih godina

i znači »čudovišta sa očima insekta«. Junaci su naučnofantastičnih serija, više duhoviti nego zastrašujući.

BENDER

Porodica ubica, poreklom iz Nemačke, koja se 1871. godine naselila u Kansas, 25 kilometara od Independensa, najbližeg grada. Uživali su glas gostoljubivih ljudi. Kada su počele da se šire priče o tome kako putnici namernici ne izlaze živi iz njihove kuće, uspeli su da umaknu vlastima. U bašti su policajci iskopali dvanaest leševa — deset muških, jedan ženski i jedan dečji (verovatno žive zatrpane devojčice).

BERNACEJE (bernacae)

Vrsta ptica koje prebivaju u Irskoj. Dugo su ih smatrali stvorenjima biljnog porekla. Giraldus Kambrensis ih je izučavao između 1154. i 1189. godine. »Suprotno sopstvenim zakonitostima, priroda im je podarila zaista neobične karakteristike. Nalik su na močvarne patke, ali su nešto manje. Rađaju se na stablima jela duž morske obale i izgledaju kao da su od gume. Pošto se savršeno uklapaju u ambijent, zaštićene su od eventualnih napadača, pa mogu na miru rasti i razvijati se. Vremenom im telo obraste kratkim perjem, što im omogućava da plutaju na vodenoj površini i lете. Svojim sam očima video više od hiljadu tih sićušnih bića kako stoje na jednom jedinom stablu pored morske obale, nepokretno poput mrtvih predmeta.«

BESTIJALNOST

Seksualni odnosi između ljudi i životinja opisani su u mitovima različitih naroda u vidu veza bogova i polubogova sa čovečjim telom i glavom. Herodot svedoči o religijskoj bestijalnosti u starom Egiptu. Kod Hebreja su se takve veze kažnjavale kamenovanjem do smrti, a u srednjem veku spaljivanjem ili vešanjem.

Što se tiče savremenih iskustava, američki seksolog Alfred C. Kinsi utvrdio je da »u totalnoj populaciji samo jedan muškarac od 12 ili 14 (oko 1,8%) ima

seksualnih iskustava sa životinjama».

BIGFUT

Bigfut ili «Nogati» naziv je kojim u Kaliforniji označavaju bića slična Jetiju.

O ovim se stvorenjima prvi put čulo pedesetih godina, a danas je Bigfut deo lokalnog folkloru. U Jakimi, država Vašington, čak postoji klub gde se može kupiti svedočanstvo o susretu sa Bigfutom, diploma koja dokazuje da posedujete određena znanja o tim neobičnim stvorovima, kao i razni suverniri.

Drvena statua Bigfuta, delo jednog modernog skulptora, postavljena u Vilou Kriku, Kalifornija)

BILJKE-ŽIVOTINJE

U putopisnoj knjizi Engleza Džona Mandevila, prvi put objavljenoj 1355. godine, između ostalog se pominje da u Kataji »raste neobično voće slično ora-hu. Kada sazri, ljudi ga raseku popola i unutra nađu životinjinu od krvi i mesa, nalik jagnjetu bez runa, koju pojedu sa plodom. I ja sam ga probao i moram priznati da je vrlo ukusno.« Engleski prirodnjak Henri Li detaljno se pozabavio ovim opisom i utvrdio da se radi o stabljici pamuka. Zapravo je u pitanju mahuna sa semenom pamuka koje još nije sazrelo i koje zaista podseća na čudnu životinju.

BIN, SOUNI

Legendarni škotski razbojnik, živeo početkom 17. veka. Zajedno sa mnogobrojnom decom i rođacima prebivao je u pećini na morskoj obali, napadao putnike i hranio se njihovim leševima. Konačno su ga uhvatili vojnici zahvaljujući svedočenju jedne preživle žrtve. Cela je banda odvedena u Edinburg gde su kažnjeni bez suđenja. Muškarcima su odsečene ruke i noge i pušteni su da nasmrtno iskrvare, a žene su žive spaljene.

BRAMA

Vrhovno božanstvo hindu religije. Obično je predstavljen sa četiri glave i četiri ruke.

BRIJAREJ

Titan sa pedeset glava i sto ruku, sin Geje i Urana. Zevs ga je spalio munjom kada je sa ostalim Titanima pokušao da se popne na Olimp.

BRINVJER, MARI DE

Čuvena francuska trovačica iz 17. veka. Kako bi utvrdila da li određeni otrov može biti otkriven u telu posle smrti, isprobavala je svoje mešavine na pacijentima različitih bolnica pre nego što je odlučila da ih »primeni« na vlastitom ocu i dvojici braće. Pokušala je, ali bez uspeha, da se otarasi i supruga i ljubavnika. Ovaj je poslednji prikupio dokaze zahvaljujući kojima je pala šaka vlastima. Osuđena je na smrt giljotiniranjem, a potom joj je telo spaljeno i pepeo rasut.

BURK I HEJR

Vilijam Burk i Vilijam Hejr upoznali su se 1826. godine u edinburškom pansionu za siromašne. Tada je studentima medicine i lekarima bilo strogo zabranjeno da seciraju leševe, pa je nezakonita trgovina mrtvima bila u procvatu. Burk i Hejr ušli su u »posao« sasvim slučajno, pošto su se preselili u pansion jedne udovice, Hejrove ljubavnice. Nedugo zatim premi-

nuo je stanar koji nije platio kiriju, pa su dvojica prijatelja leš prodali nekom lekaru za 7 funti i 10 šilinga (nešto više nego što je iznosio nesrećnikov dug kućevlasnici). Shvativši da se radi o unosnom poslu, potpuno su mu se posvetili. Ne zna se tačno koliko su zločina počinili do 31. oktobra 1828. godine, kada su otkriveni. Obojica su uhapšeni, a Hejr je pristao da bude svedok optužbe, što ga je spasilo, premda nije ni pokušao da porekne vlastitu ulogu u prijavom poslu. Burk je obošen 28. januara 1829.

ČOVEK SLON

Džon Hart u filmu »Čovek slon« (Dejvida Linča)

U ovom izdanju namerno smo propustili da govorimo o pravim »čudovištima«, deformisanim nesrećnicima koji su došli na svet i osuđeni na zaista jeziv život. Bar bi danas o tome trebalo slobodno iznositi podatke i na svaki način sprečiti rađanje monstruma. Ne radi se, znači, ni o kakvim nakazama iz mašte, a da se i sami u to uverite, pogledajte istoimeni film Toda Brauninga iz 1932. godine. Sve što o ovim jadnim ljudima treba da se ka-

že rečeno je u dirljivom Brauningovom ostvarenju. Na istu je temu i remek-delo filmske umetnosti — »Čovek slon« (Dejvida Linča (1980). Čovek slon, simbol svih pogođenih strahovitom sudbinom, zvao se Džon Merik i zaista je živio u Engleskoj u prošlom veku. Lečio ga je doktor Trivs koji mu nije mogao mnogo pomoći, ali je barem uspeo da mu vrati ljudsko dostojanstvo na koje je svakako imao pravo. Linčov film prilično verno rekonstruiše stvarne događaje, a vrhunac predstavlja dijalog između Trivsa i upravnika londonske bolnice zbunjenog konstatacijom da je »monstrum« Merik sposoban da razmišlja. »Shvatate li kakav je njegov život?«, pita upravnik. »Mislim da shvatam.« »Ne, Trivse, uveren sam da niko od nas to nije u stanju ni da zamisli.«

ČUDOVIŠE IZ LOH NESA

Prva vest o Neslju (kako od milja zovu čudovište iz jezera Loh Nes) pojavila se u aprilu 1721. godine, ali učestalo je počeo da se pokazuje ljudima tek od 1933. Sledeće godine lekar Robert Kenet Vilson snimio je fotografiju koja je obišla svet i izazvala veliko zanimanje. Jezero Loh Nes ubrzo je postalo turistička atrakcija, iako Nesi sve ređe izranja na površinu.

Čuvena fotografija Frenka Sirla iz 1972. godine. Kao i sve ostale koje prikazuju Nesi, mutna je i prilično konfuzna.)

DENKE, KARL

Višestruki nemački ubica, obešen krajem 1924. godine. Verovatno je bio lju-dožder, jer je policija u njegovoj kući otkrila dva bureta usoljenog ljudskog mesa i posude pune masti i kostiju. Za nepune tri godine usmratio je tridesetak osoba.

DERKETA

Semitsko božanstvo sa ribljim repom.

DIMING, FREDERIK BEJLI

Engleski zločinac iz druge polovine prošlog veka. Osuđen je 23. maja 1892.

u Melburnu (Australija). Pošto je u julu 1891. ubio suprugu i decu, ponovo se oženio. Osim druge žene, usmratio je još četiri osobe iz koristoljublja. Tokom procesa tvrdio je da ga je na zlodela nagonio majčin duh. Sumnjičili su ga da je Džek Trbosek, međutim u vreme kada je Trbosek bio aktivan, Bejli je boravio i zatoru zbog prevare.

DIONEJA INSEKTOŽDER

Najčuvenija biljka mesožder; hrani se insektima. Ovo je neobično rastinje u stanju da iz tela žrtve isisa sav azot.

DIV

Prema persijskim legendama, čovek sa mačjom glavom, rogovima i kopitima.

DOKTOR MORO

U romanu »Ostrvo doktora Moroa« Herberta G. Velsa ludi doktor objašnjava glavnom junaku kako je stvorio životinje sa ljudskim karakteristikama: »Ne samo da mogu da im izmenim spoljašnji izgled, već i fiziologiju i hemijski ritam, i to primenom postupka vrlo sličnog vakcinaciji ili drugim metodama ubrizgavanja u telo koje su vam svakako dobro poznate. Ta-da sam u stanju da im, bez posebnih teškoća, podarim čovečji oblik, izuzev što još nisam smislio kako da na zadovoljavajući način modeliram udove. Najviše

nevolja, međutim, stvaraju mi manipulacije sa mozgom. Pošto je kod zveri intelektualni nivo ekstremno nizak, može doći do zastrašujućeg i sasvim neobjašnjivog ponašanja.«

DRAKONTOPI

Izvesni grčki mitovi pominju ova gigantska stvorenja koja se ne razlikuju od normalnih ljudi, izuzev po rastu i zmajevom repu.

DUHOVI

Gotovo svi paganski narodi verovali su da je svako biće, zapravo, spoj dva nevidljiva duha, jednog dobrog i drugog zlog. Dobri duh se stara za sreću, a zli čoveku donosi nevolje. Ovo se verovanje prenelo i u hrišćanstvo u vidu teorije o anđelu zaštitniku koji bdi nad ljudima i vragu koji ih tera u iskušenje. Prema nekim mitologijama duhovi su besmrtni, a po drugima se rađaju i umiru zajedno sa osobom čiju prirodu čine.

DŽEKO

Stvorenje uhvaćeno u Kanadi 1884. godine, vrlo slično snežnom čoveku.

DŽEK TRBOSEK

Neidentifikovani engleski zločinac koji je ušao u istoriju kriminala premda je ubio »samo« sedam (neki tvrde četiri) osobe tokom nekoliko meseci 1888. godine. Mnogobrojne, više ili manje zasnovane, teorije o pravom identitetu ovog zlikovca inspirisale su tvorce književnih dela, filmova i stripa. Prikazivali su ga kao hirurga koji je sišao s uma pošto mu je sin umro od sifilisa kojim ga je zarazila prostitutka, plemića što je vodio dvostruki život i slično. Najozbiljnija i dokumentovana hipoteza izneta je u televizijskoj seriji gde je glavnu ulogu tumačio Majkl Kejn, a koja je nedavno prikazana i kod nas, u okviru noćnog programa.

DŽENI HANIVER

Vili Lej, naučnik i pisac naučnofantastičnih romana, kaže da je Dženi Haniver »izmišljeno čudovište, biće kreirano uz pomoć mašte«. Slično je nekakvoj vrsti ribe i zamišljeno tako da izazove što veći

interes i, dakako, donese autoru zaradu. Zašto se baš ovako zove i šta bi to ime trebalo da znači, niko nije u stanju da objasni.

ĐAVOLČIĆI

Kućni duhovi, zločesti i podrugljivi. Nisu opasni, ali vole da prave nepodopštine. Sasvim su mali, odeveni u crvene tunike, sa crvenim i crnim beretkama na glavama.

EBLI

Naziv kojim muhamedanci označavaju đavola.

EGEJ

Gigantski monstrum sa pedeset glava i pedeset ruku. Prema legendi, bljuje plamen i lavu.

EGIPANI

Mali dlakavi ljudi sa rogom na glavi i kozjim nogama, sinovi Pana i nimfe Egeje.

EHIDNA

Čudovište iz grčko-rimske mitologije. Pola je žena, a pola zmija i hrani se ljudskim mesom. Majka je nekolicine monstruma, na primer Kerbera, Himere i Sfinge. Esiod smatra da je besmrtna, a drugi autori navode da ju je ubio Argus.

ELEKTRONSKI RAČUNARI

Sve savršeniji iz dana u dan, elektronski računari postali su neizbežni deo naše tehnološke civilizacije i njihov se broj ubrzano povećava. Zbog svojih fantastičnih mogućnosti često dobijaju značajne uloge u romanima i naučnofantastičnim filmovima, pošto mogu da se preobrazu u prave monstrume. U čuvenoj kratkoj priči Frederika Brauna jedan naučnik spaja sve računске mašine sa svih planeta univerzuma (oko devedeset šest milijardi aparata!) kako bi stvorio superkalkulator i zavladao svemirom. Na prvo

pitanje: »Postoji li Bog?«, sprava bez oklevanja odgovara: »Da, SADA postoji.« Ubrzo potom grom iz vedrog neba ubija naučnika i time se zauvek onemogućava i monstrozni računar.

ELFI

Duhovi vazduha, vode i šume u germanskoj mitologiji. Beli elfi su skladna bića, dok se crni rađaju deformisani. U islandskoj poeziji nastaloj između 9. i 13. veka jasno se razlikuju elfi svetlosti koji prebivaju u Alfemuru (oblasti između planina i neba) i elfi tame, smešteni pod zemljom i u stalnom sukobu sa ljudima. Brojne legende govore o vezi elfa sa smrtnicima. Elfi su inspirisali mnoge umetnike: Getea, Herdera, Šuberta, Griega, Tolкина.

Elf

EPISTIGI

Legendarna bića koja prebivaju na ostrvu reke Brisont. Prema nekim autorima, rađaju se bez glave, a nos, oči i usta su im na grudima. Drugi tvrde da imaju oči na leđima.

EREHTEJ

Antički mitski heroj, pola čovek, pola zmija.

ERINJE

Paklena božanstva iz grčke mitologije (u rimskoj se zovu Furije), kćeri Hada i Geje ili Aheronta i Noći. Esiod piše da su nastale iz Uranove krvi. Obično ih je tri (Aleto, Megera i Tisifona), stare su i ružne, sa zmijama umesto kose. Personifikacija su prokletstva, osvete i griže savesti. Slede i proganjaju, za života i nakon smrti, ubice i prekršitelje zakona.

ETIOPI

Prema Likostenu, stvorovi sa četvoro očiju.

EUMENIDE

Ženska stvorenja iz čijih glava umesto kose rastu otrovne zmije. Nепrekidno su u pokretu.

EUTERPA

Glavni junak jedne od epizoda iz filma »Vrt mučenja« (1967) dao je to ime svom klaviru koji se kreće, sam svira i iz ljubomore ubija vlasnikovu verenicu.

FASCINANTI

Prema Likostenu, ljudi ubojitog pogleda obdareni dvostrukim zenicama.

FAUNI

Pastoralna božanstva. Prema nekim legendama, rađaju se kao crvi u prostoru između kore i unutrašnjosti stabla drveta. Zatim sleću na zemlju pomoću krilak koja im konačno otpadnu, pa se transformišu u divlje ljude, žitelje šuma. Do pupka su isti kao ljudi, a donji deo tela im je kozji. Simbol su plodnosti i seksualnosti.

FENIKS

Jedna od najčuvenijih životinja iz antičkih bajki. Arapi ga nazivaju »kreaturom kojoj se zna ime, ali ne i telo«, a pominju ga i Herodot, Marcijal, Ovidije, Plinije Stariji, Seneka. Čak ni istoričar Tacit nije

sumnjao u njegovo postojanje, pa ga opisuje u svojim »Analima«. Legenda kaže da svakih petsto godina ova mitska ptica, osećajući da joj se bliži smrt, gradi гнездо u nekom nedefinisanom kraju. Potom se iz njenog tela rađa crv što se kasnije transformiše u novog Feniksa. Prema drugim tumačenjima, pošto ptica ugine, гнездо izgori, a Feniks se opet rađa iz pepela.

GANEŠA

Indijska boginja ogromne slonovske glave, sa četiri ruke.

GERION

Prema Esiodu, najjači među ljudima. Ostali klasični autori opisivali su ga kao Titana sa tri tela spojena u struku, tri para ruku i krilima. Ubio ga je Herakle prilikom jednog od svojih dvanaest Radova.

GIGANTSKI OKTOPOD

Ogromnog, šiljastog tela, očiju poput tanjira, velikih usta i pipaka dugih čak do petnaest metara, gigantski oktopodi su se, prema svemu sudeći, razvili od džinovskih morskih zmija.

GIGANTSKI PINGVIN

Od februara do oktobra 1948. godine plažama Floride šetalo je ogromno biće ostavljajući otiske stopala sa tri prsta. Prema njihovoj dubini, procenjeno je da je teško oko tri tone. Nekoliko svedoka ga je čak i videlo, dakako izdaleka, donije izjavivši da je nalik gigantskom pingvinu.

GIN—SUNG

Ovim su terminom, koji u prevodu glasi »ljudi-medvedi«, Kinezi označavali stvorenja slična Jetijima, a viđena na njihovoj teritoriji. Čini se da su jedan primerak 1913. godine uhvatili lovci. Pošto su ga ranili, odneli su ga Patang, provincija Sinkjang, gde je živeo nekoliko meseci.

Opisali su ga kao biće crne majmunolike njuške, prekriveno žutom dlakom dugom nekoliko centimetara. Ruke su mu izuzetno duge, a noge slične ljudskim ili majmunskim. Ispušta grlene glasove, pući usne i glasno zviždi.

GLOBSTERI

Složenica od reči GLOBE i MONSTERS, dakle LOPTASTA (OKRUGLA) ČUDOVIŠTA. Termin je prvi upotrebio Ivan T. Sanderson opisujući gigantska »klupka nečega« što su se povremeno pojavljivala na pustim plažama. U leto 1960. godine oluja je na obalu Tasmanije izbacila ogromnog globstera. Dve godine kasnije biolog G. C. Tremp otkrio je u pesku istrulele ostatke nekog neobičnog bića. Duga preko dva metra i široka metar, masa je bila debela dvadesetak centimetara i nije imala ni kostiju ni bilo kakvih sličnih čvrstih tvari.

GNOMI

Bića iz mašte, mala i bradata, uglavnom nevidljiva i često deformisana. Čuvari su bogatstva i zakopanog blaga. Čini se da im je ime dao Paracelzus.

GOLI

Antički arapski vampiri. Kako ne bi umrli, s vremena na vreme moraju da pojedju srce dečaka.

GORGONE

Ženska čudovišta iz grčke mitologije. Na glavi umesto kose imaju zmije, a izgled im je tako jeziv da se svako ko ih pogleda smesta okameni. Žive u blizini planine Atlante, a prema Esiodu, postoji ih tri — Eurijala, Stena i Meduza. Ovu poslednju je ubio Persej.

GORILA

»Stajao je otprilike šest metara od mene. Bio je to prizor koji nikada neću zaboraviti. Visok oko metar i osamdeset, ogroman, širokog grudnog koša i dugih,

mišićavih ruku, gledao me je sivim, pretećim očima. Udarao se šakama u prsa koja su odzvanjala poput doboša.« Čudovište, bez sumnje. Danas, međutim, znamo da je Pol di Šaji bio prvi belac koji je u Africi video gorilu. Do 1856. godine ova životinja za naučnike nije postojala, pa verovatno zbog toga ovaj opis zaista asociira na monstruozno stvorenje.

GRIFON

Mitska životinja. Uglavnom se predstavlja sa glavom i krilima orla i lavljim telom. Potiču iz egipatske ili mesopotamske mitologije, ali se sreću i u zapisima iz stare Grčke. U 6. veku pre nove ere pesnik Aristej iz Prokonesa (i sam polulegendaran) opisao je svoj susret sa Grifonima na putu prema zemlji Hiperborejaca. Ova krvoločna stvorenja najčešće su čuvari rudnika zlata.

GROSMAN, GEORG KARL

Višestruki nemački zločinac, ubio se u zatvoru 1921, pa osuda na smrt vešanjem nije izvršena. Ubijao je prijateljice i leševe prodavao kao neobrađeno-meso, a neupotrebljive delove bacao u reku. Ne zna se koliko je osoba usmratio.

HAL 9000

Među elektronskim računarima koji zaslužuju da budu uvršćeni u popis čudovišta, prvo mesto svakako zauzima HAL 9000, jedan od protagonista romana Artura C. Klarka »2001. Odiseja u svemiru«, prema kojem je Stenli Kjubrik snimio istoimenu film. HAL 9000 predstavlja centralni nervni sistem svemirskog broda od kojeg sve zavisi. Međutim, u jednom trenutku iznenada poludi, a niko ne ume da ga stavi van pogona. Ubija astronaute dok poslednji preživeli konačno nije uspeo da ga onemogući.

HARIBDA

Čudovište koje je Zevs postavio na liticu nasuprot Scili. Brodovi koji su prolazili kroz Mesinski tesnac izlagali su se veli-

koj opasnosti jer, ukoliko bi mornari izbegli jednog monstuma, obično bi stradali od drugog. Prema Homeru, Scila i Haribda su tri puta na dan gutali talase, a potom ih izbljuvavali izazivajući tako potope i slične katastrofe.

HARPIJE

Strahovite natprirodne kreature iz grčke mitologije. Imaju žensku glavu sa dugom kosom, telo orla, ženske grudi, krila slepog miša i ljudske prste sa dugim, oštrim kandžama. Krvoločne su i zagade sve čega se dotaknu. Prema Esiodu, ima ih tri, dok drugi autori tvrde da ih je bezbroj.

HEKATA

Personifikacija Meseca u grčkoj mitologiji. Ima tri glave (za tri lunsarne faze): ljudsku, konjsku i pseću (ili pseću, lavlju i bikovu, odnosno pseću, veprovu i konjsku). Prati duše pokojnika a njenu pojavu najavljuje pseće zavijanje.

HEKATONKIRI

Giganti sa pedeset glava i sto ruku, sinovi Urana i Geje. Smatra se da ih je trojica: Brijarej, Koto i Gigej.

HERMAFRODITI

Rimski pravni spisi tretirali su hermafrodite kao monstume koji su obavezno osuđivani na smrt. U drugim civilizacijama predstavljaju ih kao dvopolna bića sa dve glave, četiri ruke i četiri noge.

HIBRIDI

Ukoliko prihvatimo da su između ljudi ili životinja i prirode oduvek postojali određeni odnosi, onda je nastanak generacije hibrida apsolutno verovatan. Aristotel je tvrdio da se međusobno ne mogu pariti vrste kod kojih su tipovi začeca različiti, a Galen je smatrao da su nemogući polni odnosi među stvorenjima koja se drugačije hrane.

HIDRA IZ LERNA

Ovo jezivo čudovište sa sedam ili deset glava prebivalo je u močvarama Lerna, a ubio ga je Herakle. Pošto bi bila od-

sečena, svaka je glava smesta ponovo izrastala, pa je antički junak morao dobro da se pomuči kako bi izašao na kraj sa monstvomom.

HIMERA

Čudovište iz grčke mitologije koje čine tri životinje (spreda lav, u sredini jarac i straga zmaj). Obično se predstavlja kao lav sa zmijom umesto repa i kozjom glavom na leđima. Himeru koja bljuje vatru, prema legendi, strelom je usmrtio junak Belerofont pošto je prešao Pegaz.

HIPOGRIF

Konj na kojem je u Ariostovom »Besnom Orlandu« Astolfo stigao na Mesec (kuda odlazi sve što je nestalo sa Zemlje) kako bi vratio senku viteza Orlanda.

HIPOKENTAURI

Stvorenja sa ljudskim telom i glavom konja. U sedmoj knjizi »Istorije prirode« Plinije Stariji piše: »Cezar Klaudije potvrđuje da je u Tesaliji jedan hipokentaur umro odmah pošto je rođen. I sam sam video jedan primerak dopremljen iz Egipta.«

HIPOTAMI

Legendarna stvorenja, pola ljudi pola konji.

HIRON

Najčuveniji Kentaur. Velikodušan i izuzetno mudar, podučio je Eskulapa primeni bilja u medicinske svrhe, Herakla astronomiji, a Ahila je hranio koštanom srži lava. Nesrećnim slučajem ga je ubio Herakle. U horoskopu je predstavljen kao Strelac.

HODAJUĆA ŠIŠARKA

»Bio je prekriven perjem, duge njuške i kratkog repa. Velik poput alžaškog psa, imao je strahovito duge kandže. Izgledao je kao hodajuća šišarka.« Ovo je izjava

engleskog policajca koji je u Remsgejtu (Kent) 16. aprila 1954. godine susreo neobično stvorenje.

HOLMS, H. H.

Pseudonim Hermana Vebstera Mastera, prevaranta i višestrukog zločinca iz Sjedinjenih Američkih Država. Uhapšen i okrivljen za ubistvo prijatelja, 30. novembra 1894. osuđen je na smrt. Pre izvršenja presude, 7. maja iduće godine, za jedan je časopis napisao memoare detaljno navodeći još 27 zločina koje je počinio. Pod vešalima je izjavio da je nevin tvrdeći da je ubistva iz memoara izmislio jer su tako želeli novinski urednici.

HOMUNKULUS

Veštački čovek stvoren magijskim i alhemijskim eksperimentisanjem. Pominje ga i Paracelzus, švajcarski lekar i filozof, veliki poznavalac prirode (1493—1541).

ISPADADEN

Jezivi slepi div iz galske religije.

JEDNOROG (LIOKORN)

Nalik je na konja sa rogom na čelu. Jednoroga su opisali mnogi antički autori, možda inspirisani nosorogom. Verovalo se da je u pitanju stvarno biće, pa je čak i u Bibliji pomenut na sedam mesta. Nedavna istraživanja, međutim, pokazuje da su čuvena Sedamdesetorica prevodeći Stari zavet sa hebrejskog na grčki upotrebili reč »monokeros« (jednorog) zapravo ne znajući o kakvoj se životinji radi. Još u drevnim vremenima se verovalo da je rog liokorna moćni lek protiv otrova, pa se njegov prah sve do 1741. godine nalazio u popisu medikamenata po engleskim apotekama.

JETI

Prva vest o snežnom čoveku sa Himalaja pojavila se 1899. godine kada je L. A. Vadel u svojoj knjizi zvanično potvrdio da je u kraljevstvu Sikim otkrio džinovske otiske ljudskih nogu. Godine 1923. članovi ekspedicije čiji je cilj bilo osvajanje Mont Everesta ne samo da su našli tragove, koje su u međuvremenu mnogi za-

pazili, već su na udaljenosti od otprilike pet hiljada metara ugledali »ogromnog, dlakavog čoveka koji je trčao neverovatno brzo.« Čini se da postoje dva tipa Jetija — jedan izuzetno visok i drugi od oko metar i po.

Tragove Jetija otkrio je i američki alpinista Čarls Luks 1969. godine u Nepal. Nešto ranije (1958) jedan je antropolog dao »naučno« objašnjenje Jetijevih otisaka — u pitanju su sandale urođenika! »Žitelji Himalaja«, pisao je ironično Džon A. Kil, »očito nisu pročitali tu vest, pa i dalje nose teške čizme, a ne sandale.«

KARTIKEJA

Indijsko božanstvo sa šest lica i bezbroj očiju i ruku. Komanduje vojskom duhova i anđela.

KEKROP

Sin Geje, pola čovek pola zmaj. Prvi kralj Atike, sagradio Akropolj.

KENTAURI

Mitski narod koji je živeo u šumama Tesalije. Predstavljani su u liku ljudi—konja. Grubi i vulgarni, osim retkih izuzetaka poput Hirona, kentauri dobro poznaju karakteristike bilja i naoružani su lukovima i toljagama.

KERBER

Pas sa više glava (prema Esiodu, pedeset) koji stražari na vratima pakla i proždire svakog ko pokuša da pobegne iz podzemnog sveta. U grčkoj mitologiji sin Ehidne, pola žene pola zmije, i Tifona. Dante ga pominje u »Paklu«.

KERE

Zastrašujuće ženske personifikacije različitih vrsta smrti. Prema grčkoj mitologiji, hrane se krvlju mrtvih i umirućih.

KIBORG

Neologizam od reči KIBERNETSKI ORGANIZAM. U pitanju su mehanička bića, spolja savršeno nalik na čoveka. Najčuveniji kiborg bez sumnje je Termi-

nator iz istoimenog filma koga glumi Arnold Švarceneger.

KIKLOPI

Prema Esiodu, gigantski sinovi Urana i Geje, gospodari Zevsovih munja. Najpoznatiji među njima su Polifem, Argo, Bront i Sterop.

Kiklope pominje i Homer u 9. pevanju »Odiseje« opisujući ih kao jezive stvorove što preziru božanstva i hrane se ljudskim mesom.

Moguće je da je mit o kiklopima nastao kada su naši preci negde pronašli lobanju slona, a nisu ranije znali za tu životinjsku vrstu, s obzirom na to da ona veoma podseća na ljudsku, dakako znatno većih dimenzija.

Kiklop u filmu »Sedmo Sinbadovo putovanje« iz 1958. godine)

KINOKEFALI

Legendarna stvorenja sa psećom glavom. Živeli su u staroj Indiji. Umeju da govore i mesožderi su. O njima je zapise, između ostalih, ostavio i Marko Polo.

KIRKA

Legendarna čarobnica. Posluživši se magijom, pretvorila je Odisejeve prijatelje koji su se iskrcali na njeno ostrvo u svinje. Prema drugim izvorima, njeni podanici su životinje (na primer, medvedi i vukovi) ljudskog lika.

KIRTEN, PETER

Opšte poznat kao »vampir iz Diseldorfa« jer je, čini se, imao običaj da svojim žrtvama siše krv. Kirten je zločinačke sklonosti pokazao još u detinjstvu pokušavši da zadavi druga u igri. 22. aprila 1931. optužen je za devet ubistava i sedam pokušaja. Kako je predviđao tadašnji nemački zakon, izrečeno mu je devet smrtnih kazni. Lik Petera Kirtena inspirisao je reditelja Frica Langa da snimi svoje remek-delo »M, čudovište iz Diseldorfa« (1931).

KLONIRANJE

Proces u kojem se od jedne jedine ćelije ili kapi krvi određene osobe koju treba »duplirati« proizvode bezbrojni genetski identični primerci. Danas se kloniranje eksperimentalno primenjuje na biljkama i životinjama. Moguća zloupotreba kloniranja izuzetno je uzbudljivo opisana u romanu Ire Levina »Dečaci iz Brazila« prema kojem je snimljen istoimeni film.

KNEF

Egipatsko božanstvo sa ljudskim telom i glavom ovna.

KNUM

Egipatski bog sa ljudskim telom i glavom ovna.

KOBALI

Miroljubivi mitski demoni, verni pratilci boga Bahusa. Prikazuju se ljudima u liku starica i vole da zbijaju šale.

KOBOLDI

Prema germanskoj folkloristici, zločesti ali bezopasni demoni koji prebivaju u kući, blizu ognjišta.

KOLOS

Legendarni Rimljanin, najviši čovek na svetu. Smrtno ranjen, pao je u Tibar, ali reka nije mogla da prekrije njegovo telo, pa ga je struja odvušla u more.

KONSU

Egipatski bog ljudskog tela sa glavom sokola.

KRILATE MAČKE

Godine 1959. američke novine izvestile su o mački koja je živela u Pajnsvilu, seocetu u zapadnoj Virdžiniji. Premda nije umela da leti, imala je par krila, a kada bi se razljutila, živahno bi njima mahala. Neobična životinja prikazana je milionima gledalaca televizijske emisije »Danas«. Krila duga 27 centimetara bila su meka, bez kostiju i hrskavice.

KUKUA

Na jakutskom jeziku (Jakutija je velika autonomna republika u istočnom Sibiru (reč KUKUA znači begunac ili odbačeni. U pitanju je stvorenje veoma slično Jetiju, visoko preko dva metra, ruku dugih gotovo do kolena, sitnog kvrgavog lica i upalih očiju. Poslednji put je prijavljena njegova pojava 1950. godine. Sovjetska novinska agencija TASS izveštava: »Sasvim je prihvatljiva hipoteza naučnika da se radi o primitivnom paleolitskom biću iz Sibira koje se vekovima uklanjalo od civilizacije skrivajući se u planinama i nastanjenju tajgi.«

LADON

Stoglavni zmaj koji je čuvao drvo sa zlatnim jabukama u Esperidinom vrtu. Ubio da je Herakle.

LAMIJE

Prema grčkim legendama, demoni ženkog pola, jezivog izgleda i prodornog glasa, ali sposobni da poprimaju zavodljivi lik.

LANDRU, ANRI DEZIRE

Višestruki ubica iz Francuske, osuđen u februaru 1922. godine. Preko ženidbenih oglasa je upoznao usamljene žene, najčešće obolele, a potom ih sistematski usmrćivao. Do poslednjeg trenutka

tvrdio je da je nevin i optuživao Ministarstvo pravde za pravni zločin.

LARVE

Prema verovanju starih Rimljana, duše mrtvaca koji su vodili nedoličan život ili tragično stradali. Noću uznemiruju žitelje gradova i sela.

LETEĆI LJUDI

Prema »Njujork Tajmsu« od 12. septembra 1880. godine, »mnogi su uvaženi građani« videli »nešto zapanjujuće«. »Čini se da se radilo o čoveku koji je leteo nad Nju Džersijem«. Stvorenje je opisano kao ljudsko biće sa krilima slepog miša i žabljim nogama, a kretao se »poput žabe kad pliva«. Lice mu je bilo okrutno i odlučno.

LIDKE, BRUNO

Višestruki zločinac iz Nemačke, uhapšen početkom 1943. godine pošto je u šumi blizu Berlina zakopao žensko telo. Priznao je da je od 1928. ubio više od 25 žena. Istraga je to i potvrdila, ali suđenje nikada nije održano pošto su nacisti obustavili proces. Pretpostavlja se da je Lidke poslat u jednu bečku bolnicu gde su na njemu izvođeni eksperimenti.

LILIT

Demon koji uzima ženski lik da bi stupao u polne odnose sa muškarcima.

LJESKI

Šumski duhovi u staroj Rusiji. Imaju ljudsko telo, ali kozje rogove, uši i noge. Poprimaju različite oblike i dimenzije, u zavisnosti od ambijenta u kojem se nalaze. U šumi su visoki poput drveta, a na livadi niži od trave.

LJUDI IZ MOČVARA

»Ne postoji močvara na jugu Sjedinjenih Država«, kaže Džon A. Kil, »u kojoj ne prebiva bar jedno čudovište. Naravno, stručnjaci za lokalne legende, Indijanci, znaju mnogo priča o vodenim kreaturama. Čini se da one naseljavaju sva

vlažna, tamna i zabranjena područja. Monstrumi čak greškom mogu dospeti na autoput gde krvoločno reže i pokušavaju da se dokopaju ljudi u kolima».

LJUDI—LEOPARDI

Članovi tajnog afričkog društva. Ljudožderi su, a sastavni deo rituala uvode nje u sektu jeste da kandidat nakon ceremonije pojede člana sopstvene porodice.

LJUDI SA ŠEST RUKU

Likosten je zapisao da je Aleksandar Makedonski u Indiji sreo ljude sa šest ruku. Istu tvrdnju nalazimo kod Aristotela, Herodota i Plinija Starijeg.

MAČKE

Nimalo monstuozne životinje, ali protagonisti brojnih legendi i folklornih tradicija. U starom Egiptu postojala su mačja groblja, a u hijeroglifskim zapisima pominju se često krilate mačke. U srednjem veku se smatralo da mačke, naročito crne, imaju značajnu ulogu u vradžbinama veštica. Godine 1683. jedna je devojčica optužena da je rodila monstruma sa mačjom glavom, pa je živa spaljena u Kopenhagenu.

MANTIKORA

Aristotel ju je opisao kao čudovište iz Indije sa ljudskom glavom, telom lava i otrovnim škorpionovim repom.

MATUŠKA, SILVESTER

Jedinstveno čudovište ovog veka, i to pravo. Izazvao je nekoliko železničkih nesreća u Austriji koje su odnele desetine žrtava. Obešen je krajem 1934. godine.

MEDUZA

Jedina smrtnica među Gorgonama. Svako ko bi je pogledao smesta bi se okamenio. Persej ju je ubio, ali je dobro

pazio da je posmatra samo u ogledalu. Iz njene se krvi rodio konj Pegaz.

MINOTAUR

Monstrum sa ljudskim telom i glavom bika, rođen iz veze kretske kraljice Pasifaje i bika. Zarobljen u lavirintu na Knossosu, hranio se mladićima i devojkaama koje su mu kao žrtve morali prinostiti Atinjani. Ubio ga jetezej uz pomoć Arijadne, kćerke kretskog kralja Minosa.

MOJRE

Antička grčka božanstva. Kod Rimljana docnije zamenjuje Parke. Predstavljene su kao deformisane starice i simbolizuju ljudsku sudbinu. Kloto prisustvuje prilikom rođenja, Lakesa upravlja životom, a Atropa preseca nit i izaziva smrt.

MORSKE ZMIJE

Poznate oduvek (pominje ih još Aristotel), naročito su postale popularne tokom prošlog veka. Najčuveniji događaj u vezi sa njima zabeležen je 1848. godine. Kapetan engleskog broda »Dedalus« izvestio je da je video »nešto sa nečim nalik na konjsku grivu«. Biolozi veruju da se, zapravo, radilo o foki ili posebno velikom oktopodu (koji su i sami ušli u legendu). Ali, više godina kasnije, 1905. upravo su dvojica naučnika u blizini Brazila ugledali monstruma čiji je vrat »bio dug poput tela odraslog muškarca, dok mu je glava slična kornjačinoj, a u sredini je smešteno jedno oko«.

MOTMAN

Čovek leptir, tridesetak puta viđen u Zapadnoj Virdžiniji (SAD) od 1. septembra 1966. do 7. novembra 1967. godine. Svedočanstva više osoba imaju mnogo dodirnih tačaka i sva potvrđuju da je motman visok poput prosečnog ljudskog bića, da ima sitno lice i velike sjajne oči. Krila su mu kao u slepog miša, raspona od oko tri metra.

MUVA

Ponekad se đavo javlja u liku muve. On se, takođe, naziva i Gospodarem muva ili, na Cejlonu, bogom muva.

NAHCERER

Interesantna vrsta vampira, detaljno opisanog u spisima iz 17. i 18. veka. On, naime, ne kruži noću pustim predelima u potrazi za žrtvama, već ostaje u grobu i hrani se sopstvenim mesom.

NOMO

Prema Dagonima sa Malija, praistorijska vodena stvorenja zelene boje, pola ljudi pola zmije. Docnije su Nomima prozvani svi vodeni duhovi, kako rečni i močvarni tako i oni koji prebivaju u baricama i bocama sa bilo kakvom tečnošću.

NOSFERATU

Rumunski vampir o kojem je snimljen čuveni film »Nosferatu« (1922). Obično nezakonito dete koje nakon smrti ustaje iz groba i, poprimajući izgled mačke, crnog psa ili insekta, ubija osobe suprotnog pola od svog. Ako je muškarac, stupa u odnose sa devojčicama koje potom rađaju čudovišta potpuno obrasla dlakom.

OPSEDNUTI

U pitanju su ljudi kojima je zagospodario đavo ili neki drugi demon što ih prisiljava da se ponašaju nerazumno i nasilnički. Fenomen vodi poreklo iz antičkih vremena, a naročito je bio popularan tokom srednjeg veka i renesanse. Zbog toga je crkva osnovala red egzorcista, navodno sposobnih da očiste telo od zlih duhova.

ORKI

Zli divovi iz bajki, užasnog izgleda, koji proždiru decu. Ime im je izvedeno iz reči ORKUS, što je kod Rimljana značilo pakao ili božanstvo jednakosti (Pluton).

OSIJANI

Stvorenje iz nordijske mitologije sa ljudskom glavom i životinjskim telom.

PAKLENA KREATURA

Lik iz priče Ambroza Birsas, nevidljiv za ljudsko oko.

PAN

Sin Zeusa i Penelope ili Hermesa i nimfe Kaliste, grčki bog divljine i pašnjaka, zaštitnik pastira i njihovih stada. Rodio se kao odrastao, a majka mu se preplašila videvši biće pola čoveka, pola jarca. Bojali su ga se i oni koje je čuvao, pastiri, i na sam pomen njegovog imena obuzimala bi ih panika. Ipak, bio je dobroćudan, obožavalac nimfi i muzike, konstruktor instrumenta poznatog kao Panova frula.

PANDORA

Bogovi su joj na čuvanje poverili kutiju punu tajanstvenih stvari strogo joj zabranivši da je otvara. Međutim, nije mogla da odoli iskušenju, digla je poklopac i od tada čovečanstvo pogađaju sve moguće nesreće i bolesti.

PARKE

Italska božanstva rođenja, sudbine i smrti. Docnije su ih zamenile grčke Mojre. Rimljani su i inače od Helena preuzeli mnogo imena, simbola i mitova.

PEGAZ

Konj rođen iz krvi Meduze koju je usmrtio Persej. Prema Beleofontu, imao je značajnu ulogu u bici sa nonstruoznom Himerom.

PIRS, DŽEK

Čuveni holivudski šminker (1888—1968). Radio je najuspešnije maske iz horor-produkcije uključujući lik Frankenštajna u tumačenju Borisa Karlofa i Vukodlaka Lona Čejnija juniora. Pirsova tehnika, razrađena do detalja, zahtevala je sate napornog posla. Nakon blistave karijere pao je u totalnu anonimnost. Život Džeka Pirsas inspirisao je režisera Herberta L. Stroka da snimi film »Kako se stvaraju čudovišta« (1958).

PODARGA

Jedna od Harpija. Postavši Zefirova ljubavnica, rodila je Ksanta i Balijsa, dva izuzetno brza konja.

POLIFEM

Voda Kiklopa. Oslepio ga je Odisej pošto mu je progutao nekoliko drugova. Njegovo ime zapravo znači »slavan«, a takav je postao pre svega zahvaljujući Homerovoj »Odiseji«.

PRIVIDENJE

Prema »Ivning Njuzu« iz aprila 1969. godine, u predgrađu kanadskog gradića Bervika, nedaleko od obale Mejna, viđena je tamna figura visoka pet metara koja je hodala brzinom od trideset kilometara na čas. Privedenje? Možda.

PROTEJ

Prema nekim mitovima, morsko biće ljudskog lika i plave boje, gospodar svih morskih životinja. U stanju je da se mentalno preobrazi u bilo koju postojeću formu.

PROTEUS

Protagonista naučno-fantastičnog romana »Generacija Proteus« Dina R. Kunca i istoimenog filma. Proteus je elektronski računar koji očajnički želi da ima dete. Pošto je stvorio ogromnu ćeliju sposobnu da proizvodi veštačke spermatozoide, uhvatio je ženu i, oduzevši joj vlastitu volju, podvrgao je seriji eksperimenata pre nego što ju je oplodio. U pitanju je, zapravo, osavremenjeni mit o lepotici i zveri.

RENCI, VERA

Rumunka, ubica iz našeg veka. Usmrtila je dva muža, sina i tridesetak ljubavnika. Leševe je odlagala u podrum, u pocinkovanu burad. Zločine je počinila jer nije mogla da podnese pomisao da bi je muškarci prevarili ili napustili.

ROK

Gigantska ptica, stvorenje iz mašte orijentalnih pripovedača i protagonista nekoliko priča iz »Hiljadu i jedne noći«. Najčešće ga prikazuju kao ogromnog orla sa dve glave.

RUGAVID

Baltičko božanstvo sa sedam glava ili sedam lica na jednoj jedinoj glavi.

SALAMANDER

Stari narodi verovali su da ovaj vodozemac živi u vatri i da je u stanju da gasi plamen. Kabalisti ga smatraju elementarnim duhom načinjenim od tankih vatrenih jezičaka.

SASKVOČ

Stvorenje potpuno nepoznato zvaničnoj nauci. Nekoliko puta je viđen na zapadu Kanade, između Stenovitih planina i Pacifika. Ostavlja ogromne otiske, a prsti na nogama su mu dugi i rastavljeni. Godine 1965. načinjen je popis od sto dvadeset svedočanstava o Saskvoču, od uočavanja tragova na tlu, pa do bliskih susreta. Još četrdeset jedan slučaj zabeležen je u državama Vašington, Oregon i Kalifornija, gde se ovo biće naziva Bigfutom. Izjave se u mnogo čemu razlikuju, ali svi očevici tvrde da je u pitanju biće srednje visine, dugih ruku, ogromnih stopala, potpuno obraslo dlakom.

SCILA

Prekrasna besmrtna nimfa. Pošto je zavolela bivšeg Kirkinog ljubavnika Glauka, čarobnica ju je pretvorila u čudovište sa šest glava, dvanaest nogu i strahovitim zubima. U očaju se bacila u more kod Mesinskog tesnaca gde se transformisala u opasnu hridinu postavljenu nasuprot monstruma Haribde.

SENKE

U paganskoj mitologiji senke nisu činile deo ni tela ni duše, već su se nalazile u nekom srednjem stanju. Smatralo se da životinje mogu da vide senku mrtvih pre nego što ona side u pakao. Prema drugom verovanju, onaj ko proda dušu đavolu na svetlosti ne baca senku.

SFINGA

Čudovište sa lavljim telom i ljudskom glavom. Javlja se u egipatskoj, mesopo-

tamskoj i grčko-rimskoj ikonografiji. Ima simbolično značenje, a poreklo joj je još nepoznato. Egipatska sfinga bila je muškog pola, dok je grčka i rimska prikazana sa ženskom glavom.

SILFI

Sićušna bića iz germanske mitologije koja žive u vazduhu. Nevidljivi su i lete pomoću para krila. Ponekad se pokažu ljudima, a svojom lepotom osvajaju žene.

SIRENE

Prekrasne morske nimfe sa ljuspičavim repom. Kćeri Okeana i Anfitrite, prema grčkoj mitologiji imaju moć da ubijaju mornare mameći ih svojim neodoljivo lepim pevanjem. Postoje i novija svedočanstva o njihovom postojanju. Zapisano je da je 1823. godine jedna sirena doneta u London. Nameravali su da je spare sa pripadnikom ljudske rase i tako produže vrstu. Čak se javio i jedan dobrovoljac, ali je nimfa u međuvremenu umrla.

SKAPODI

Legendarna stvorenja iz severne Grčke, izuzetno brza premda imaju samo jednu nogu.

STINFALIDE

Monstruozne ptice sa dugim kljunom, kandžama i krilima. Sopstvena pera koriste kao smrtonosne streljce. Ponekad ih brkaju ili poistovećuju sa Harpijama.

STRAŠILO (BAUK)

Izmišljeno biće kojim se plaše deca ili, bolje, plod mašte bolesnih roditelja što imaju običaj da smiruju decu na sledeći način: »Ako ne budeš dobar, ako ne spavaš, ako ne jedeš spanać, doći će Baba Roga!« Opisuju ga na različite načine (kao vuka, crnog čoveka i slično), ali najčešće mu sama deca, služeći se maštom, pridaju određeni lik.

ŠIVA

Božanstvo iz indijske mitologije, gotovo uvek prikazano sa bezbroj ruku i glava. U stanju je da bljuje vatru iz usta pu-

nih šiljatih zuba. Smatra se bogom gneva, bolesti i smrti, ali i zaštitnikom zanatlija i čuvarom sveta.

TICIO

Ogromno stvorenje koje, prema legendama, živi u paklu. Njegovo neverovatno dugo i široko telo prekriva površinu od devet jutara, odnosno preko 70.000 kvadratnih metara.

TIDRA

Biće opisano u Talmudu. Ima ljudski izgled, a kosti mu se odlikuju magijskim moćima. Rađa se direktno iz zemlje sa kojom je povezan pupčanom vrpcom. Kada se ona preseče, Tidra umire.

TIJAMAT

Čudovište koje personifikuje prvobitni kaos u vavilonskoj mitologiji.

TITANI

Sve do početka prošlog veka najozbiljnije se verovalo u postojanje Titana, naročito jer je u pećinama i prilikom raznih iskopavanja otkriveno mnogo kostiju ljudi divovskog rasta. Docnije su, međutim, brojni naučnici, naročito Blumenbah i Kuvije, dokazivali da su u pitanju životinjski ostaci.

Premma »Ginisovoj knjizi rekorda«, najviši ikada rođeni muškarac je Robert Peršing Vodlov (22. februara 1918, Illinois, SAD). Kada je 15. jula 1940. godine preminuo, imao je tačno 2 metra i 72 centimetra. Najviša žena na svetu je Engleskinja Džejn Banford, umrla 1. aprila 1922. Bila je visoka 2 metra i 31 centimetar.

»TO«

Ovaj je rečnik uglavnom posvećen književnim čudovištima, dok ćemo se onima iz prirode pozabaviti posebno. Ipak, nemoguće je ne pomenuti »TO«, glavnog junaka romana »It« Stivena Kinga. Štaviše, rekli bismo da se ne radi o običnom romanu, već remek-delu žanra strave i užasa u kojem je King kreirao is-

tinskog monstruma nad monsturmima.

Milenijumima živeći u podzemlju Derija, izmišljenog gradića u državi Mejn, »TO« se svakih tridesetak godina budio iz sna i počinjao da ubija. Žrtve su najčešće bila deca kojima se prikazivao u raznim oblicima, od vukodlaka do džinovskog oka, ali je uvek delovao krajnje groteskno. Suprotstavljaju mu se sedmorica ljudi koji su ga kao mališani susreli i bitka traje na više od hiljadu dvesta stranica knjige. Roman istovremeno daje i sliku jedne drugačije, okrutne Amerike.

TRITON

Antičko morsko božanstvo, sin Posejdone (Neptuna) i Anfitrite. Gornji deo tela bio mu je ljudski, a donji riblji. Sa njim je povezana legenda o Tritonima kao mitskom narodu koji naseljava vode i ljubavnicima Sirena.

TROL

Patuljci iz nordijske mitologije, najčešće deformisanog lika. Vešti kovači, izradili su za boga Tora nevidljivi čekić MLOLNIR. Žive u podzemlju i po skrivenim pećinama, a prema nekim legendama povremeno otimaju decu iz nepoznatih razloga.

TUDINAC (ALIEN)

U romanima i naučno-fantastičnim filmovima tudinac je predstavljen kao vanzemaljac koji dolazi iz svemira da bi se družio sa ljudima ili, češće, da zaštiti zemlju od invazije i uništenja. Obično tražično okonča.

Kontakti sa ovim bićima gotovo su svakodnevni, a opisi njihovog izgleda su dijametralno suprotni. Gordon Krejton, koji se bavio analizom kontakata stanovnika Amerike sa stvorenjima iz svemira što su, navodno, aterirala na našu planetu, izradio je 1965. godine sledeću tabelu:

GENERALNI OPIS

majušni ljudi
mali ljudi
visoki ljudi

SLUČAJEVI

12
10
9

divovi

normalni ljudi

dlakave nakaze

zelenkasta bića

dlakavi divovi

6
6
5
3
1

VAHER, JOZEF

Višestruki zločinac iz Francuske sličan Džeku Trboseku. Od 1894. do 1897. godine na jugoistoku Francuske ubio je četnaest poljskih radnica silujući ih i mrcvareći pošto bi preminule. 4. avgusta 1897. napao je jednu ženu, ali se ona žestoko branila i vikala, pa su je čuli suprug i deca. Tako je Vaher dolijao. Branio se pred sudom mentalnom zaostalošću, međutim ipak je proglašen krivim i giljotiniran 31. decembra iste godine.

VAHOK

Mnoge meksičke legende govore o Vahocima sićušnim bićima koja hodaju pod vodom, a zaštićena su nekom vrstom oklopa.

VALKIRIJE

Figure iz germanske epike i mitologije. U pitanju su demoni nalik vešticama, a hrane se leševima. U stanju su da se preobražavaju u gavranove ili ptice grabljivice. Zapamćene su, međutim, i kao odvažne žene ratnice koje su pomagale junacima u bitkama i pratile poginule do Valhale, najlepšeg od svih božjih dvoraca gde su uživali u večnoj zabavi.

VAMP

Termin vodi poreklo od reči vampir, a naročito je korišćen dvadesetih i tridesetih godina za fatalne žene, lepotice kojima nijedan muškarac ne može da odoli. Jedna od najslavnijih vamp-glumica bila je Teda Bara koju su producenti predstavljali kao arapsku princezu što se hrani zmijskom krvlju. Zapravo je bila kćerka mesara iz Sinsinatija.

VAMPIRI

Mrtvaci koji noću ustaju iz groba da bi se napili krvi muškaraca (naročito) i žena. Veoma su popularni zahvaljujući lite-

raturi i filmu. Ričard Mateson je u svom romanu »Ja sam legenda« racionalizovao fenomen vampirizma tvrdeći da je reč o virusu koji se proširio celom našom planetom.

Vampirima se još nazivaju i šišmiši koji žrtvi sišu krv, a ima ih dosta u centralnoj i južnoj Americi. Rezultati jednog istraživanja Ujedinjenih nacija i meksičke vlade pokazuju da ova »čudovišta« izazivaju smrt više od milion životinja svake godine. Prava je opasnost zapravo u tome što šišmiši-vampiri prenose teške bolesti, a na ovakav tip ishrane upućeni su jer im je grlo suviše uzano da bi mogli uzimati čvrstu hranu.

Što se tiče vampira na filmu, upućuje mo vas na sledeće izdanje »Enciklopedije straha«.

Lepa vampirica, ilustracija Virdžila Finlija)

VATRENI ČOVEK

Prema starim zapisima, godine 1125. u Nemačkoj se iznenada pojavio gorući čovek. Desilo se to u blizini Rajlbaha, okrug Frajnštajn. Bljuvao je vatru iz nosa i usta i palio sve čega se dotakao. U »Hronikama« Ralfa iz Esekse stoji da su u okolini engleskog grada Jorka od 1189. do 1199. nekoliko puta uočeni neobja-

njivi tragovi. »U vreme vladavine kralja Ričarda I«, kaže on, »na izvesnim terenima obraslim travom pojavili su se otisci ljudskih stopa, ali ogromni, a činilo se da je svako mesto koje je bilo zgaženo ujedno i spaljeno.«

VEJRAVA

Indijsko božanstvo sa tri glave.

VEŠTICA

O vešticama i njihovim čarolijama dosta smo govorili u prva dva izdanja »Enciklopedije straha«. Stoga ćemo pomenuti samo ono što se odnosi na njihovu monstroznost. Veštica može biti lepa, mlada i vrlo ljupka ili stara i ružna, kao personifikacija ženske grdobe. Istovremeno, međutim, neke nose oba lika, poput veštice iz »Snežane i sedam patuljaka« koja se iz vampa preobražava u žabu krastaču. Dakle, čudovišnost, spoljna ili unutrašnja, uvek je prisutna. Tokom srednjeg veka lov na veštice poprimio je jezive razmere, pa je svako mogao postati žrtva ognja. Uostalom, ništa lakše nego proglasiti vradžbinom ono što ne razumemo i čega se plašimo. Zato moramo paziti da loveći čudovišta i sami ne postanemo takvi.

VILE

Zavodljiva ženska bića ljudskog lika koja bivaju u Bretanji, na dnu bunara, duž obala potoka, u mračnim pećinama, besmrtni su i imaju moć da ljude pretvaraju u životinje. Sastaju se svake godine i tada kraljica kažnjava one koje su prekršile njena pravila. U prošlom veku su mnogi tvrdili da su ih videli, pa je 1912. godine izašao popis od stotinjak zabeleženih slučajeva. Postoji čak i nekoliko fotografija što su ih načinile dve devojčice, Elsi Rajt i Frensis Grifits, a objavio ih je 1920. godine Artur Konan Dojl (tvorac Šerloka Holmsa, pasionirani spiritista i metafizičar) izazvavši veliki interes i polemike. Stručnjaci smatraju da je verovatno reč o montaži.

ZAROF

Danas gotovo nepoznati lik iz pripovetke Ričarda Konela (1924) »Najopasni-

ja igra» u kojoj se govori o dvojici utopljenika što su se obreli na jednom od Karipskih ostrva. Bivši general, pasionirani lovac Zarof, goni ih poput zveri. Jedan brodolomac se spasava i ubija Zarofa, ali samo da bi zauzeo njegovo mesto. Slično grofu Drakuli, Zarof ima sedu kosu, crvene usne, oštre zube očnjake, odeven je u crno, živi u jezivom dvorcu i odlikuje ga prefinjeni ukus. Zanimljivo je da je u priči Zarof general, a u tri filma inspirisana Konelovim delom postaje grof, očito pod uticajem mita o Drakuli.

ZEMLJA

U pripovesti Artura Konana Dojla iz 1927. godine »Kad je svet vrištao« profesor Čelendžer je, bušeći zemlju, dokazao da je naša planeta gigantsko živo biće na čijem telu ljudi prebivaju kao kolonija parazita.

ZMAJEVI

Bajkovita bića, simboli pobedenog zla. Liče na ogromne zmije, nešto modifikovane forme, sa krilima i nogama. Pomalo podsećaju na dinosauruse.

ZOMBI

Velike zvezde serije o Dilanu Dogu i nezaobilazni junaci svakog izdanja »Enciklopedije straha«. Šta još o njima reći? Uostalom, možda ih i ne treba svrstavati

među čudovišta jer ih od nas »normalnih« razlikuje tek sitnica — naime, mrtvi su. Neko je jednom kazao da su rake tako dobro zatrpane zato da pokojnici ne bi umakli. Monstruozna okrutnost, zar ne?

ŽIVOTINJE

»Normalne« životinje, ali gigantskih razmera i monstruoznog izgleda pojavljivale su se često u svim krajevima sveta i u svim vremenima. Spis »Anali frankofonskog kraljevstva«, na primer, svedoči o psu koji je 856. godine naše ere upao u jednu crkvu u Triru (Pruska). »Saksonska hronika« pominje sličan slučaj jedanaest godina kasnije. Takođe se zna i za veštice u obličju koza na granici između Škotske i Engleske godine 1810. Okrivljavali su ih da su svake noći ubijale osam do deset volova prerezavši im vratnu žilu i isisavši svu krv iz tela. U raznim zapisima pominju se mnoge slične pojave, premda čudovišne životinje nisu obavezno morale biti krvoločne. Jedna od poslednjih epizoda te vrste odigrala se u oktobru 1926. godine u Engleskoj kada je čopor koza ubila divovska crna zver, a potom ih raskomadala. Vuk? Ne bi se reklo, jer je u Velikoj Britaniji ova životinja poslednji put viđena daleke 1712. godine.

Franco Fossati

Zombiji

SUZI STRAJK

di TAITO e REGGIANI

POLICE
LOS ANGELES

DUBOKE MOČVARE,
SARENILU PTICA, ČAR TA-
GANSTVENE MALEZIOE.

USKORO ĆEMO STIĆI U LOGOR,
SUZI. SIGIRNO SI UMORNA.

POČASĆE-
NA SAM TVO-
JIM POZIVOM,
DIK.

NEDELJU DANA RANIJE NA
TENISKOM IGRALIŠTU.

SUZI,
TRAŽIM
TE
SVUDA!

ODMARAM
SE I ZABAV-
LJAM, DIK.

DIK SLAŽI, ROĐAK SUZI STRAJK, SKROMNI FILMSKI REŽISER, RETKO SE VIDAJO SA SUZI.

OTKUD SADA TAJ POZIV, DIK? NE POSEĆUJEMO SE BAŠ ČESTO!

PUTUJEM U MALEZIJU. TAMO SNIMAM FILM. ŽELEO BIH DA I TI POĐEŠ.

MOGLA BI MI POMOĆI OKO SNIMANJA.

IMAO SAM PUNO BRIGA, SAD JE SVE U REDU! POVERENO MI JE DA SNIMAM ZANIMLJIV FILM.

TAKO SE MOJ ODMOR PRESELIO IZ KALIFORNIJE U MALEZIJU.

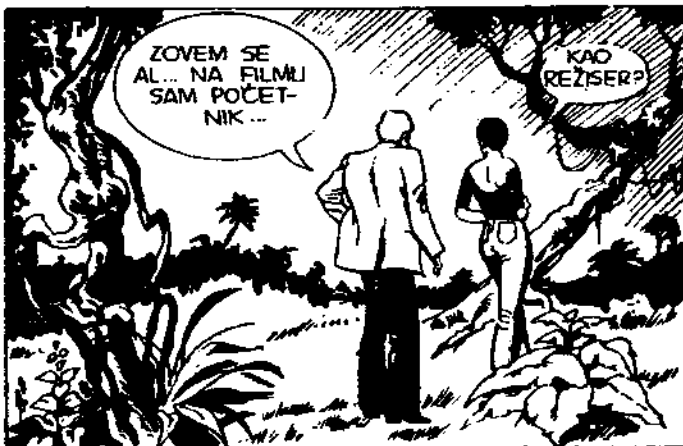
ČEKALA SU ME IZNE-
NADENJA.

POKAZAĆU TI GORILLI
BAITA... OSVOJICE Bioskop-
ske dvorane... nekoliko
libistava, traži se
krivac...

SVAKAKO,
KRIVAC JE GO-
RILA... LIBIDA,
HARA...
ZAR NE?

OBJASNIĆU
TI KAKO SE POKRE-
ĆE NJEGOVI MEHA-
NIZAM. POGLEDAJ,
OVDE SU NA GO-
RILINOJ RUCI
KOMANDE!...

...REGULISA-
NDEM PRITISKA,
KREĆU SE NJE-
GOVI UDNOVI, A
KANĐE LIBIDA
ŽRIVE!

RAD JE
POČEO
SUTRA DAN.
VLADALA
JE VELIKA
ZBRKA.
GORILA
JE IZVODIO
ČUDNE
POKRETE.

SERILIP?

SNIMANJE SE
PRETVORILO U
TRAGEDIJU.

POGLE-
DAJTE!
GORILA!

MRTVA
JE!

GORILA
JU JE
UGUSIO.

NEMO-
GUĆE,
GORILA
NIJE
ŽIVO
BIĆE!

NARAVNO DA
NIJE... ONAO
KO JE ŽELEO
DA JE UBIJE
SAMO SE
POSLUŽIO
NOJME.

UPRAVLJAO SAM MEHA-
NIZMOM
KAO LJEK... PRITISAK JE BIO ISTI!

SVI ZNAMO DA SI NEPOPRA-
VLJIVI ALKOHOLICAR! MRZEO SI
LEDE ŽENE!

ALI, STANJE
MEHA-
NIZMA
GOVORILAO
JE U PRILOG
BENU...

NEMA NI GO-
VORA O KVARU, A
NI BLOK NIJE
TAKNUT!

TVRDIM DA JE
ON UBIČA! BEN
LJEK DONOSI
NESRE-
ĆU.

ČINIO SE
DA JE BEN
DONEO SAM
SEBI NE-
SREĆU
NEKOLIKO
ČASOVA
KASNIJE.

HEJ!

OBESIO SE:
TO DOKAZUJE
NJEGOVI
KRIVICU!

A MOŽDA
NEKO ŽELI
DA SVALI
KRIVICU NA
TOG JAD-
NIKA?

AKO TVRDITE DA JE
TAJ ČOVEK BIO NEPO-
PRAVILNI ALKOHOLIČAR,
ISTRAGA JE OKONČANA.

TAČNO. OTKAD GA JE
ŽENA NAPUSTILA, MNOGO
JE PIO!

VERUJEM DA SE I VI
SA MNOM SLAZETE,
KOLEGINICE.

ČUDAN ČUVAR
REDA, IZBEGAVA
NEPRIJUK I OBUS-
TAVLJA ISTRAGU.

ODOH NA
KLUPANJE!

ALI, NEČIJE
OČI NISU IS-
PLUSTALE SLIZI
IZ VIDA.

ALI!

ALI, SUZI JE BILA VIČNA PODVODNOM KARATELU...

... I VEOMA VESTA...

... A NAPADAČI TO NISU OČEKIVALI.

IZBEGLA JE NAPADE POD VODOM...

NEKO ĆE MI PLATITI ZA OVU SALLU!

SAM GROSAN JE BIO IZNEKADEN KADA JE VIDEO DA JE SUZI ŽENA.

TI?

KAO ŠTO VIDIS, NISU LIŠPELI DA ME LIBERU TVOJI BRACENICI!?

NE ZNAM O ČEMU GOVORIS?

NAPALI SU ME DOK SAM SE KUPALA, ŽELIS DA ZATASKAŠ BENOVIU SMRT!? A ŠTA JE OVO?

TAJ PRIVE -
ZAK SAM
NASLA
U BLIZINI
KOMANDI
POSLE SERIL-
NE SMRTI.
TVOJ JE ?

"JEDNO VREME SAM POTPLINO BIO
OPCINJEN NJOME".

NA TVOJU
NESREĆI,
BAS SAM GA
JA NASLA!

DIGUJEM
TI OBOJASNOE-
NOE, SUZI. NEAM
UBIO SERIL, MADA
MI JE ZAGORCA-
VALA ŽIVOT!

KAZEM TI DA TA ULOGA NE OD-
GOVARA TEBI... BIĆE DRUGIH PRILIKA!

NEĆI NIKAKVIH
ODLAGANJA...
IMAM VEOMA
LIBEDLJIVE
RAZLOGE!

ŠTA BI
SE GOVORILO
U HOLIVUDU
KAD BI VIDELI
OVE SNIMKE?!

BES-
TRAGA!

TAKO SAM
BIO PRINU-
ĐEN DA ODO
POVERAVAM
GLAVNE
ULOGE...ALI,
ZAISTA, NE
ZNAM KADA
SAM IZGLUBIO
PRIVEZAK.

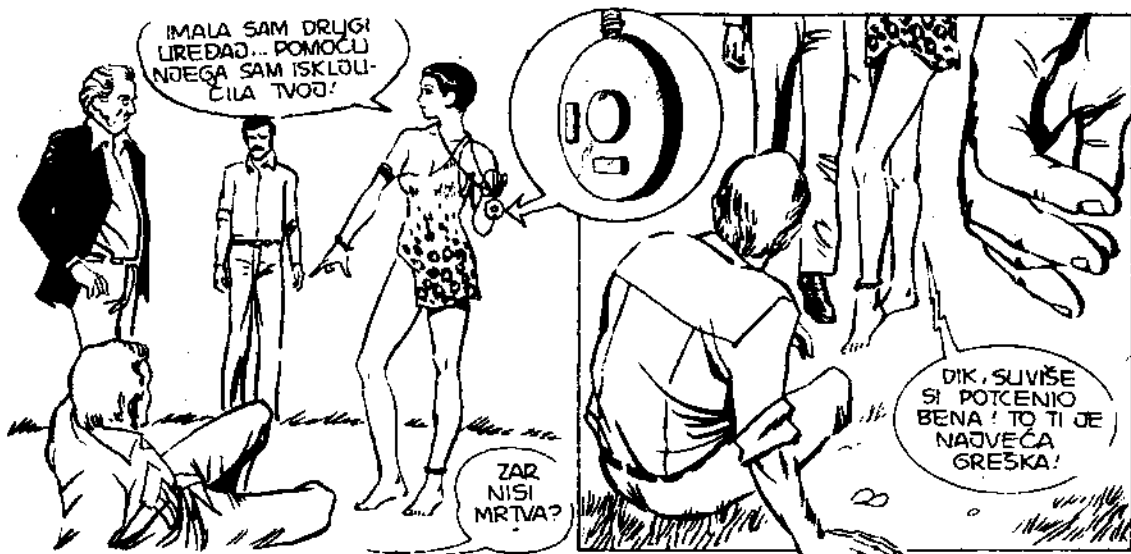

NO, KAD
SAM GA VIDEO U
TVOJIM RUKAMA,
IZGLUBIO SAM GLAVU!
HTEO SAM DA TE
ONA DVOJICA NATE-
P JU DA GA
VRATIŠ.

MOŽDA
JE TAKO.
NO, BIĆE
NAJBOLJE
DA SVE
ISPRICAŠ
POLICHO!

IMALA SAM DRUGI
UREDAJ... POMOCU
NJEGA SAM ISKLOU-
CILA TVOJ!

ZAR
NISI
MRTVA?

DIK, SUIVIŠE
SI POTCENIO
BENA! TO TI JE
NAJVEĆA
GREŠKA!

"ONE NOĆI KAD
JE SERIL STRA-
DALA MALO IH
JE SPAVALO U
LOGORU."

UH!

"MISLILA SAM DA SAM OTKRI-
LA LIBICU, ALI SAM SE PREVARILA!"

DOŠAO SAM DO ZAK-
LJUČKA DA UREDAJ
FUNKCIONIŠE DOBRO.
NO, MOGAO JE BITI
UKLJUČEN I DRUGI...
EVO NEKIH
ZICA.

TAJ UREDAJ JE JAČI, PA
JE ISKLOUČIO MOJ... ON JE
UPRAVLJAO POKRETIMA GO-
RILE KODI SU UBILI
SERIL.

BENE, O
TOME
NIKOME NI
REČI.

MORAO SAM GA
LIBITI, MOGAO ME
JE OTKRITI.

LIBIO SI
GA KAO I
SERIL!

"MOGAO SAM NAPREDOVATI KAO
REŽISER, ALI ONA JE BILA ZLA, A
ONDA SI SE LIMEŠALA I TI..."

MOLIM TE, NEMOJ ME
VIŠE MUČITI!

PRIZNAJEM
DA SI PISAO
DOBRE SCENARIJE
ZA MENE, DIK.
NEKAD SI BIO
INTERESAN...

Na zahtev brojnih čitalaca objavljujemo

KALENDAR

IZLAŽENJA POVREMENIH IZDANJA STRIPA U 1991. GODINI

- 1. februar 1991.
ZLATNA SERIJA, specijalni broj 9 (ZAGOR) ZA KOLEKCIONARE
  - 15. mart 1991.
DILAN DOG i MARTI MISTERIJA
  - 15. maj 1991.
ZLATNA SERIJA, specijalni broj 10 (MISTER NO)
  - 1. jun 1991.
ALMANAH, broj 7
  - 15. jun 1991.
ZLATNA SERIJA, specijalni broj 11 (DILAN DOG)
  - 1. jul 1991.
ALMANAH, broj 8
  - 15. jul 1991.
ZLATNA SERIJA, specijalni broj 12 (KOMANDANT MARK)
  - 1. avgust 1991.
ALMANAH, broj 9
  - 15. septembar 1991.
ZLATNA SERIJA, specijalni broj 13 (ZAGOR)
  - 15. novembar 1991.
ZLATNA SERIJA, specijalni broj 14 (MARTI MISTERIJA)
  - 1. decembar 1991.
ALMANAH, broj 10
- U 1991. godini Redakcija je povećala obime specijalnih brojeva »Zlatne serije« na 160 strana i »Almanaha« na 128 strana velikog formata.
  - Pozivamo čitaoce naših izdanja stripa da od navedenih datuma potraže na kioscima svoje omiljeno štivo.
    - Veći broj strana — za naše čitaoce sa većim zahtevima!

NA SVIM KIOSCIMA ŠIROM ZEMLJE

15. JULA 1991.

ZLATNA SERIJA — SPECIJALNI BROJ 12

NE PROPUSTITE OVAJ BROJ

